

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
9-hasúbes petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, október 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: A miniszter és a vashid.
- A képviselőház ülés.
- A légszuszogó közgyűlése.
- Egy polgármester hi salafiansága.
- Arad nagy kölcsöne.
- Kriványné válópöre.
- Basso doktor panasza.
- Megszűnik a hadbírótság.
- Botrány a Releherathban.
- A harmadik egyetem.
- A póttartalék behívása ellen.
- Nyugdíjazások a sasvári gyakorlatok miatt.
- Tárca: A bomba. Irta: Maurice Level.

A miniszter és a vashid.

Arad, október 22

Annyi vágyakozás és érdeklődés alig fűződött még közgyűléshez, mint amennyivel kíséri Aradváros közönsége a mi vashid-ügyünket, amely nehezen akar a megvalósulás felé közeledni. A törvényhatóság közgyűlése megbizta a tanácsot avval, hogy ezt a dolgot „éber figyelemmel kísérsje“, mit ér azonban a legéberebb figyelem is, ha minden cselekvési szándék megtörik a miniszteriumok kényelmességén. Amilyen sürgős a kérdés Arad közönségére, annyira nem sürgős a kormányra nézve. Így aztán érthető a késedelem.

Felhozzuk mindezt abból az alkalomból, hogy az október havi városi közgyűlés megint tárgyalni fog a vashidról. Lecs Rezső tanácsos ugyanis megakarja mozgatni egy kissé — hacsak formai eszközökkel is, — a már-már elaludni készülő

ügyet egy indítvánnyal, mely a tanács előterjesztésében kerül majd a törvényhatóság határozata alá.

Ennek az indítványnak előzményei ezek:

Még a nyáron történt meg az a nagy örömmel fogadott esemény, hogy a miniszter hosszú kapacitálások után azt a propozíciót terjesztette a város elé, hogy ő hajlandó a vám- és rév-jogot Arad közönségének átengedni, ha kijelenti a város, hogy *elvben* kötelezettséget vállal a vashid felépítésére, kötelezi magát továbbá arra, hogy a mostani marosi fahid előtt lévő *ártéri-hid* és a vár-zsigmondházi országuton lévő *két szárazhid* fenntartásáról gondoskodik.

Ezt a miniszteri leiratot a tanács nem vitte a közgyűlés elé, hanem felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, melyben kijelenti, hogy *a hidépítés kötelezettségét elvben elvállalja*, kéri azonban a minisztert, hogy álljon el a három ártéri szárazhidnak fenntartása érdekében kirótt kötelezettség elfogadtatásától, még pedig a következő okok figyelembevételével:

Elsősorban is az aradi ártéri szárazfahidnak nemcsak fenntartásáról gondoskodni nem szükséges, de épen ellenkezőleg: ennek a hidnak sorsa a *lebontás* lesz, miután az új hid nem a mostaninak helyére kerül s ennél fogva a hozzávezető szárazhid feleslegessé válik;

a vár és Zsigmondháza között lévő két szárazhid fenntartásával nem volna méltányos dolog megterhelni a várost, még pedig azért nem, mert ha a vashidat a város építteti meg, úgy épít egy hidat a

vár és a város között, — tegyük fel — a városháza irányában, és épít egyet Arad és Uj-Arad között közvetlen összeköttetésre. Már most csak azért, hogy a katonák a zádorlakai hajdára tíz perccel előbb érjenek ki, nem volna méltányos dolog Aradváros közönségét a két szárazhidnak *husz-harmincezer korona* évi fenntartási költségeivel megterhelni. Használja a katonaság a várból való kivonulásnál a városháza, vagy az Eötvös-utca irányában építendő hidat, a temesmegyei részekre való közlekedéshez az Uj-Araddal összekötő hidat.

Hát ez csak tiszta dolog. Még abban az esetben is, ha a két zsigmondházi hidnak évi fenntartási összegét megnyerné a város azon a hasznon, a melyet neki közvetve a várbeli katonaság ittléte hoz, még abban az esetben sem volna érdemes azt a két fahidat fenntartani, egyrészt mert a városra nézve sokkal *több kiadással* jár, mint a mennyi *csekély előnyt* nyújt a katonaságnak, másrészt pedig az a század katona, a melyik a várból elgyalogol Zádorlakig, vagy Kisfaludig nyolc-tíz kilométert, megteheti azt a kevés kerülő utat, a mi az építendő két vashid között lesz.

Nyilvánvaló ezekből, hogy a dolog nem valami tragikus, s a miniszterium a nyár óta mind a mai napig egy kukkot sem válaszolt erre a felterjesztésre. A tanács már most, talán avval a célzattal is, hogy emlékeztesse a miniszteriumot erre az eléggé sürgős kérdésre, a törvényhatóság közgyűlésével akarja határozottá emelni annak a felterjesztésnek tartalmát, ame-

TÁRCA

A bomba.

Irta: Maurice Level.
(Franciából.)

Január 15-én reggel 10 órakor Jardy ur meghalt. Özvegye — miután lecsukta volt szeméit — a következő lakonikus rövidségű sürgőnyt küldte kedvesének:

„Szabad vagyok! Jöjj.“

Azután a szobalány segítségével rendbe hozta a halott ruháját, levette róla öltözetét, betakarta szürke, csipkeszegélyű posztóval, az ágy fölé egy szentelt barkaágot helyezett, lebecsájtotta a függönyöket, meggyújtott egy viaszgyertyát, fekete ruhát öltött magára és leült az elhunyt karosszékebe.

A délelőtt így gyorsan eltelt előkészületek, elhagyhatatlan formalitások elvégzése között. Délelőtt pedig jelentették neki, hogy Chalindret ur kíván vele beszélni.

A kis szalonban, a kandallónak támaszkodva várta kedvese kissé sápadtan.

Kezdetben hosszan ölelték egymást, a nélkül, hogy egy szót is szóltak volna; Chalindret gyöngéden simogatta homlokát, szemét, ajkát csókolgatta és édeskés szavakat sutogott feléje.

Egymás mellé ültek, kéz a kézben. A bizalmas egyedüllét biztonsága egész valójukat átjárni látszott. Menynyi idő óta vágyakoztak eme magány után; négy év óta hányszor ültek így egymás mellett, de rettegtek a szerelmeskedés közben, hogy a férj egyszerre csak betoppan, az a vén, a kinek jelenléte fogva tartotta hő vágyaikat! Milyen helyesen cselekedett a halál, hogy néhány nap alatt elhívta zsarnokukat és most özvegy, ura akaratának!

Halk hangon reményeiről, terveiről kezdett beszélni.

— Szabad! Szabad vagyok! Két nap mulva elhagyjuk Páris, el fogunk menni, elrejtőzünk valami ismeretlen zugba és szeretjük egymást félelem nélkül . . .

Kedvese gyöngéden felbeszakította:

— Két nap mulva? Ezt én lehetetlennek tartom.

— És miért? Mi tartóztat engem?

— Ezer kikerülhetetlen formalitás. Az anyagi kérdések özöne, melyeket meg kell védeni; Jardy ur családja minden bizonnal igényeket fog támasztani. Mindez időt rabol, számtalan nehézséget szül, meg fogod látni . . .

Jardyné mosolygott:

— Ha csak ez hiúsítja meg terveimet. Soha örökség nem volt oly sima; én vagyok az egyedüli és egyetlen örökös. Ez aggasztott talán, kedvesem?

Chalindret gyorsan a szavába vágott:

— Az emberek oly gonoszok! De mint-hogy te láttad a végrendeletet, az egészen más.

— Én nem láttam, de tudom, hogy mit tartalmaz. Különb — elhozom.

Elsietett. Chalindret egyedül maradván, körülnézett a szalonban.

A szomszéd szobában az ajtón át látta a nagy, fehér ágyát, melyet megvilágított a gyertya füstös fénye. Látta kedvesét, amint áthalad a szobán, kutatni kezd egy szekrényben és mindez nagyon kinosan érinté őt.

Szórakozottan nézegette a képeket, a szőnyeget és lassankint kimondhatatlan gyönyör fogta el, hogy ezek a dolgok mind ezentúl az övéi és ő gazdag. Mindamellet valami félelem összeszorította a torkát, mikor kedvese visszajött, kezében egy pirospécseletes borítékkal. Fel-törte és látta, amint hirtelen elsápad és hátra tántorog: odaugrott hozzája, kikapta kezéből a papírost és elolvasta:

„Egész vagyonomat az elhagyott gyermekek nevelésére hagyom. — Jardy.“

A papiros kiesett kezéből.

Mind a ketten megsemmisülve állottak ott. Az a két sor véget vetett terveiknek. Jardy asszony a végrendelettel ujjai között sutogott:

— Hallatlan! . . . Hallatlan! . . .

A kedvese pedig ezt válaszolta:

— Ah! milyen messze járnak a mi álma-

lyet maga intézett a kormányhoz s a melynek lényegét fentebb elmondtuk. Erre szükség van továbbá azért is, nehogy a miniszter olyan választ adjon, miszerint határozottan nem nyilatkozhatik a tanács kérelme felett, miután azt sem tudja még, vajjon a törvényhatóság is úgy gondolkozik-e, mint a tanács.

Nincs ok arra, hogy a közgyűlés ezt a határozatot meg ne hozza, ellenben szükség van arra, hogy a maga részéről a város közönsége nevében kifejezést adjon annak az egyetértésnek, a melyben erre a kérdésre vonatkozólag, a tanács-csal van.

Nincs kizárva azonban az sem, hogy a vár-zsigmondházi hidak fenntartásának kérdése egyszerűbben is eldő. Az aradi államépítészeti hivatal ugyanis már több ízben kérte a maga miniszteriumát arra, hogy azt a két hidat rozszant állapotukra és költséges fenntartásukra való tekintettel bontsa le, s helyükbe *cement-átreszeket* építsen. Ha ez megtörténik, akkor a város szívesen elfogadja a két cementből készült hidnak fenntartási kötelezettségét, miután az éppen semmi, vagy legfeljebb nagyon kevés kiadással jár.

Egy bizonyos mindezekből: hogy ha a miniszteriumnak is olyan sürgős és kívánatos volna a vashid felépítése, nem volna szükség egy felterjesztés elintézéséhez hónapokra. A dolog azonban úgy áll, hogy a régi hid még ideig-óráig bírja, s az alatt a vám és rév-bevételek a kincstár zsebébe csuszna. Itt van a bibi, illetőleg — hogy divatosan szóljunk — a kis Kóhn.

A költségvetés előadója. A képviselőház pénzügyi bizottsága — mint tudósítónk sürgönyzi — ma a Ház ülése után, Falk Miksa elnökle alatt értekezletet tartott, melyen a kormány tagjai közül jelen volt Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter. Megválasztották a költségvetés egyes tárcáinak előadóit. A kisebb ügyek előadója lett Kammerer Ernő, a kereskedelemügyi tárcáé Cseörgheő Gyula, a földművelésügyi Papp Géza, az igazságügyi Rohonyi Gyula, a honvédelmi Szerb György, a vallás- és közoktatásügyi tárcáé Teleky Sándor, pénzügyi és általános előadó Neményi Ambrus.

ink! Öt perccel ezelőtt azt mondtad, hogy két nap múlva elmegyünk... egy év múlva egybekelünk!...

— Hisz ez még nem lehetetlen... Nem elengedhetetlen, hogy gazdagok legyünk, ha szeretjük egymást...

Chalindret felkacagott:

— De mégis csak kell valamiből élnünk, Neked nincs semmi. Hogy mennyim van nekem, jól tudod. Ez maga volna a nyomor. Ne is gondoljunk reá többé. Elmegyek. Hová: magam sem tudom; de most nem maradhatok Párisban.

— Miért „most” inkább, mint tegnap? Mi változtatta meg céljaidat?

— Mi változtatta meg? Te kérde? Elfelejtetted-e, hogy miattad, egyedül miattad állok most itt?

Egy sereg szemrehányás szállott ajkaira. Hangja előbb hideg volt, majd szenvedélyesebb lett; szürke szeméi félelmetesen villogtak.

— Mi változott meg?

E mondatot ismételte, rágta dühösen; hosszú lépésekkel végig mérte a szobát, miközben nagyot ütögetett a butorokra és felrugta a vánkosoikat.

— Jól tudod, hogy négy év óta nemcsak semmit nem követtem el helyzetem javítására, de lehetetlenné tettem, hogy belőle kivergődjem. Hogy folyton magad mellett akartál, itt is, ott is, minden időben, hát azt hiszed, hogy maradt elég idő a saját dolgom elvégzésére?

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 22.

A képviselőház nagy napja volt ez: az *exposé-napja*. Mindenkoron, amikor a pénzügyminiszter a költségvetést terjeszti be, bizonyos ünepies hangulat terjed el a Házban s ebből a hangulatból nem vonhatja ki magát senki. A várakozás hangulata ez: mennyi a kiadás, mennyi a bevétel? Van-e deficit? Ha nincs, van-e fölösleg és mennyi?

Ily várakozásteljes volt a Ház ma is. Már korán gyülekeztek a képviselők, de legkorábban érkezett meg Lukács László pénzügyminiszter, akit két szolga előzött meg: két hatalmas paksamótával: a költségvetés füzeteivel, a melyek egészen eltakarták a miniszter asztalát.

A kormány szinte teljes számban együtt volt és a Ház is meglehetősen megtelt, csak a karzatok voltak félig üresek: a hölgyeket nem érdeklik az unalmas számok.

Előbb azonban formalitásokon esett túl a Ház. Azután Visontai-nak minapi csimboraszós interpellációja felett szavaztak és végül általános várakozások közepette beszélt a pénzügyminiszter, akit nagy figyelemmel hallgattak meg. Amit az állami tisztviselők fizetésjavításáról mondott, az általános tetszéssel találkozott és amikor végül a 473 804 korona fölöslegről is beszámolt, az egész jobboldal tüntetőleg megéljenezte Lukács minisztert.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Láng Lajos, Darányi Ignác, Plósz Sándor, Wlassics Gyula, Lukács László és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy a tápói bíráló bizottság Haydin Imrét, a csongrádi Ugron Jánost választotta meg jegyzőjének.

(A katalógus.)

Szüllő Géza: A napirend előtt felszólalva, kijelenti, hogy a hétfőn délután 4 órakeresztül névsorolvasás illegitim és házszabályellenes volt, mert a miniszterelnöknek délután 3 órakeresztül nem volt szabad felszólalnia, mert az ülések 10 től 2-ig tartanak. Így az ellenzék fizikailag tökéletesen ki lehetne fárasztani. Indítványozza, hogy a névsorolvasást törölje ki a Ház a jegyzőkönyvből.

Széll Kálmán miniszterelnök azt feleli, hogy a Ház engedélyével szólalt fel 3 órakeresztül és ezt azért is meg kellett tennie, mert szokatlan

Mert X. asszony nem tetszett neked, én kerültem őt; megszakítottam vele minden összeköttetést; Z. asszony rosszat mondott felőled, nekem gyűlölni kellett őt. Minden összeköttetésem megszakadt így, a te szeszélyeid, okatlan féltékenységed következtében. De már megelégettem; most érzem csak, mily boldogul cselekedtem. Egyedül találok magamat Páris kövezetén nyomorultságosan... Engesztelhetetlen eilenségek vesznek körül. És te azt kérde: tőlem, hogy mi változott meg?

Jardy asszony kétségbeesve hallgatta a kitört düh nyilvánulását és fájdalomában csak ezt az egy mondatot ismételhette:

— Mennyire igazságtalan vagy!... Mennyire igazságtalan vagy!...

Chalindret keresztbe fonta karjait:

— Tudsz valamit jó tanácsot adni? Nem? Hát ne mondd, hogy igazságtalan vagyok. Elég hosszú ideig hitegetted engemet. „Vagyonodról” beszéltél nekem, „függetlenségedről”, egy közeli jövőről, mikor szabad leszel. Ah! csinos egy vagyon, függetlenség, szabadság! Hát én mihez kezdjek most?

Jardyné felemelte fejét:

— Te szüntelen magadról beszélsz! Azt hiszed talán, hogy az én helyzetem olyan irigylésre méltó?

— Ez egészen más dolog. Egy nő... a ki még hozzá fiatal, mindig megölhet, de én egészen tönkre vagyok téve. Nyolc napja, hogy

hangu megtámadtatásban részesült, amelyet egy percig sem hagyhatott válasz nélkül. De szó sincs arról, mintha az ellenzék akarta volna kifárasztani.

Thaly Kálmán megjegyzi, hogy ő nem akarta az ülést kitolni, de azért kérte a névsorolvasást, mert a miniszterelnök 3 órakeresztül fel. Őket itt tartotta és retorzióval akart élni.

Elnök kimutatja, hogy a házszabályokat meg nem sértette. Hogy délután 4-ig húzódott az ülés, az máskor is megtörtént és számos precedens van erre. A míg a házszabályokat nem módosítják, újból is megtörténhetik. Különben is nem a képviselők kényelmét, hanem a Ház munkaképességét tartja szem előtt. Meltányossági okból indítványozza, hogy a távollévők jegyzékét ne olvassák fel. (Helyeslés.)

Szüllő Géza visszavonja indítványát, mire az incidens véget ért.

Széll Kálmán miniszterelnök beterjeszti a múlt évi zárszámadásokat.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter a statisztikai hivatal jelentését terjeszti be.

Belicska Béni előadó jelenti, hogy Urmánczy Nándor mandátumát formahiba miatt a b.) pont alá sorozták.

Elnök a VI. bíráló-bizottságnak adatik ki.

Bánhidy Antal báró bíráló, továbbá Szentiványi Arpád, és Pejacsevics gróf összehírdetésű tagok leteszik az esküt.

(Az exposé.)

Lukács László pénzügyminiszter terjesztette elő ezután exposéját és nyújtotta be a költségvetést.

Mindenekelőtt a költségvetés adatairól számol be. Jelenti, hogy a földművelési tárcában a hegyvidéki nép segélyezése és a kulturtárcában a közművelődési célok támogatása címén külön cím nyitott.

(Kiadások.)

A rendes kiadások 1.000.664.498 koronával vannak előirányozva, vagyis a múlt évi kiadásokkal szemben 8.426.884 kor. az emelkedés.

E többletből 2.000.000 kor. esik a királyi udvartartási költségek tervezett felemelésére; 2.719.820 kor. val emelkednek a közönségi rendes kiadások és 1.800.000 kor. esik a legutóbb végrehajtott törvények költségeire.

A közgazdasági szempontból fontos állami üzemek és intézetek kiadásai 5.700.000 k. val emelkednek. A rendes kiadások emelkedésével szemben összesen 10.453.000 kor. megtakarítás mutatkozik. A tényleges emelkedés ennél fogva csak 8.400.000 kor.

Az udvartartási költségek emeléséről külön törvényjavaslatot nyújtanak be. A részletes eltérések a következők: Ez évben 87.240 koronával emelkednek az országgyűlés kiadásai

kölcsönt vettem fel, melyet most nem fizethetek vissza.

Jardy asszony felemelkedett és az egyes szavakat rogotatva ismételte:

— Kölcsönt vettél fel? És micsoda jogon? És kire? Én rám? A vagyonomra?

Hirtelen eszébe jutott az igazság. Ez az ember most igazi érzelmét tárja fel előtte: önző, hazug, pénzsóvár. Gyöngédségének komédiájával éveken át csalta őt!

— E szerint te merészeltél a felett rendelkezni, a mi még az enyém se volt? Négy éven keresztül tehát, a mi alatt én szerelmedben hittem, te csak a javadat nézted! Tartottál engemet, mert azt hitted, hogy gazdag vagyok, és mikor azon veszed magad észre, hogy az aranyhal kisiklik kezeid közül és csak az asszony marad meg neked, kitör belőled a düh!

Chalindret ellent akart mondani.

— Ne! Ne! Ne védekezz!... Imádtalak téged!... Micsoda alávalóság!...

Gyűlöletesen, kikelve vágta egymás szemébe haragjukat és megvetésüket. Először állottak egymással szemben álarc nélkül, féktelen, határt nem ismerő dühök pótolhatatlan szavakat adott ajkaikra.

És a mint vad örömkül teltt abban, hogy sziveiket szakgassák, éppugy taposták lábba a további beszéd folyamán legkedvesebb emlékeiket. Órák folytak el így.

a delegációnak Bécsben létezése miatt, 453,865 koronával emelkedik a nyugdíjak szükséglete; az államadósságok szükséglete az előző évvel szemben 6.608,379 koronával apad. 46778 kor. többlet mutatkozik a miniszterelnökségnél, főként azért, mert a külföldön élő magyar polgárok támogatására szolgáló hitelt 51000 koronával emelték.

A *belügyminiszterium* rendes kiadásai 812,884 koronával apadnak. 11,900 koronával emelkednek a színművészeti kiadások az opera és a vidéki magyar színészet szükséglete következtében. — A közegészségügyi kiadások 250,607 koronával emelkednek. A *pénzügyi tárca* rendes kiadásai 1.698,912 koronával emelkednek. A *kereskedelmi tárca* rendes kiadásai 7.699,292 koronával, a *földművelésügyi miniszterium* kiadásai 813,117 koronával, a *kultusz tárca* kiadásai 2.461,611 koronával emelkednek; az *igazságügyi tárca* kiadásai 84,106 k.-val apadapadnak. A *honvédelmi-tárca* kiadásai 887,547 koronával emelkednek.

A rendkívüli kiadások összesen 89.798.772 k.-val vannak előirányozva.

(Bevételek.)

A rendes bevételek 1.051,555.204 k.-val, vagyis az 1902. évre törvényhozásilag megállapított 1.035,925.603 k.-val szemben 15.629,601 k.-val magasabb összegben irányoztatnak elő. Ezen adatok alapján a költségvetés mérlege a következő:

1.000.664.498 k. rendes kiadással szemben
1.051.555.204 k. rendes bevétel áll, vagyis
a rendes kezelésnél:
50.890,706 k. fölösleg mutatkozik.
Ellenben a rendkívüli kezelésnél
89.798 172 k. átmeneti és beruházási kiadással
39.381.270 k. rendkívüli bevétel áll szemben,
vagyis:
50.416 902 k. hiány mutatkozik.
Együttvéve a rendes és rendkívüli kezelést:
1.090.462 670 k. összes kiadással
1.090.936,474 k. bevétel áll szemben, vagyis
végeredményben:

473.804 k. fölösleg mutatkozik, mely főleg 286.654 k.-val nagyobb, az 1902. évi állami költségvetésnek a törvényhozás által 187.150 k.-val megállapított feleslegénél.

(Az állami tisztviselők fizetése.)

A kormány sürgős és fontos feladatnak tekinti az állami tisztviselők fizetésemelésének kérdését, a melyet megoldani kíván. Ezt egyszerre, egy ízben nem teheti az állam, de évről-évre szuccesszive teszi meg és erre az évre három milliót vett fel a tisztviselők fizetésének javítására. E kérdést nemcsak a tisztviselők egyéni igényei szempontjából fogják fel, hanem társadalmi kérdésnek tekintik, amely szorosan összefügg az adminisztráció javításával. Ha si-

Estefelé a szobaleány jelentette, hogy a közjegyző várakozik.

— Bocsáss be, mondá az özvegy.
— Asszonyom, mondá a közjegyző, Jardy ur megbízott néhány nap előtt, hogy Önnek utolsó akaratát közöljem halála után. Ime, itt van.

Az özvegy átvette a borítékot és mondá:
— Tudom, uram, tudom.

Gépiesen felnyitotta, majd összerendezte. A végrendelet csak ezt a néhány sort tartalmazta:

„Egész vagyonomat feleségemnek hagyom, azzal a határozott kikötéssel, hogy Chalindret urhoz tartozik nőül menni. Páris, 1902. jan. 6.
— Jardy.

A közjegyző folytatta:

— Férje azzal is megbízott, hogy Önnek ezt a levelet átadjam. Minthogy megbízatásaimnak eleget tettem, én távozom, de rendelkezésére állok minden további felvilágosítást illetőleg.

Köszönt és eltávozott.

A levél, mely a végrendelet napjáról január 6-áról volt keltekezve, így hangzott:

Asszonyom!

Mikor Önt nőül vettem, Ön huszonöt éves volt, én meg hatvan. Önnek nem volt semmije, én pedig gazdag voltam. Azzal, hogy az Ön létét az enyémhez kötöttem, ügyetlen cselekedetet vittem véghez. Nem haragszom legkevésbé sem, hogy nem szeretett engemet. Sőt megbocsátásomat is, hogy megcsalt, ha azt kesse-

kerül a tisztviselőket megnyugtani, anyagi gondjaiktól megszabadítani, akkor hatalmas, jeles testületek teljes munkaerőjét nyerek meg az államnak. (Általános helyeslés.)

Az ország anyagi helyzetéről szólva, a múlt év tényei igazat adtak annak a szomorú képnek, a melyet tavalyig expozéja alkalmával feltárt Gazdasági és ipari tekintetben nagy hanyatlás volt és még szerencse, hogy az ország ezt csak ebben az évben érzi meg, mert remélhető, hogy a jó termés által valahogy kiheverjük a veszteséget. (Tetszés.)

Elnök a miniszter kérésére az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Lukács László miniszter a *beruházásokról* szólt. Ajánlotta a költségvetést elfogadásra, mert az ország helyzetének és igényeinek megfelelő. (Eljenzés.)

(Válasz egy interpellációra.)

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter szólt ezután. *Lovászi* interpellációjára kijelenti, hogy a *Neue Freie Presse* tudósítója felvilágosításokat kért a vasuti egyezségről, s ő ezt megadta. Bármikor nyújt felvilágosítást a magyar sajtónak is, ha hozzáfordulnak.

A választ tudomásul veszi a Ház.

Lukács László négy hónapra szóló indem-niti javaslatot nyújt be az ülés végén.

A legközelebbi ülés kedden lesz.

TÁVIRATOK.

A sztrájk.

Dunkerque, október 22. Az itteni kereskedők bizottsága elhatározta a munkások kizárását. A sztrájkolók igyekeznek más munkáskategóriákat sztrájkra bírni. A nap folyamán néhány verekedés volt.

St. Etienne, október 22. Otszáz sztrájkoló a crosi bányákba ment, a hol felborították a szántalyigákat. Azt állították, hogy a bányagazdátok felhatalmazták őket, hogy a szent elvigyék maguknak. Vizsgálat van folyamatban.

Wilkesharre, október 22. A bányamunkások gyűlése egyhangulag és nagy lelkesedéssel elfogadta a bizottság jelentését, a mely azt ajánlja, hogy *Roosevelt* elnöknek választott bíró-ság alakítására vonatkozó ajánlatát fogadják el és csütörtökön álljanak újra munkába. A sztrájk ezzel befejeződött.

Spanyolországból.

Madrid, október 22. A „Correo“ című félhivatalos lap kijelenti, hogy a pénzügyminiszter hajlandó az affidavit megszüntetéséről szóló

sebb cinizmussal tette volna. Az utolsó hetekben, mikor elvesztettnek tudott engemet, éppenséggel nem rejtegette, hogy halálomban szabadságot lát. Kedvese a szomszéd szobában halálmomat leste, hogy utánam ő legyem ura e háznak. Ez az Ön bűne.

A mint kitér keblemből az utolsó sóhaj, mind a ketten rádobják magukat végrendeletre. Abban azt fogják olvasni, hogy Önt kitagadtam és én sokkal jobban ismerem cinkosának gondolkodásmódját, semhogy biztosan ne tudjam, hogy ő éppoly készségesen hagyja el a szegénynek hitt asszonyt, mint a milyen erélyllyel emlékeztetné kötelességeire Önt, a gazdag asszonyt. Jól tudván tehát, hogy Ön, ha tovább pompában akar élni, kénytelen hozzá menni, az Ön léte meg lesz keserítve annak a gaznak oldalán, a kit megvet.

Azzal a sirontuli örömmel bunyom le szememet, hogy az Ön lábai elé elé egy bombát tettem.

Jardyné mindezt félhangon felolvasta és mikor az utolsó sorhoz ért könyezve rogyott egy székre; kedvese hozzája sietett, hogy megnyugtassa, de ő megundorodott tőle, egész lényét féktelen gyűlölet hatotta át; — érezte, mint nehezedik reája férje bosszujának sulya és a levelet új urának arcába csapva kiáltott feléje:

— Gazember! Gazember!

törvényjavaslat harmadik cikkének módosításához, sőt törléséhez is hozzájárulni. Ez a cikk felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a külső lebélyezett adósság címleteit másféle ilyen címletekkel kicserélje.

A venezuelai forradalom.

Willemstad, október 22. Vasárnap megint nagy venezuelai felkelőcsapat jelent meg Los Teques előtt. La Victoriából kormánycsapatok indultak el, hogy megakadályozzák a felkelőknek Carracas ellen való előnyomulását.

Arad nagy kölcsöne.

(A pénzügyi-bizottság üléséből.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, október 22.

Három tárgya volt a pénzügyi-bizottság mai ülésének. Az első és legfontosabb a *két-százezer koronás nagy kölcsönnek* felvétele, azután a városi alkalmazottak *lakbér-ügye* és végül a gondnokoltak, árvák vagyonának *tömeges tüzbiztosítása*. Egyik sem új ügy, hónapok óta tárgyalnak ezekről, a mai ülés azonban azért bir fontossággal, mert mind a három kérdésben végleges határozatot hoztak.

Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítás szól:

(A nagy kölcsön.)

A 200.000 koronás kölcsön részleteivel már a múlt hónap elején foglalkozott a pénzügyi-bizottság. Akkor megvizsgálták az összes — legnagyobb részt fővárosi pénzügyintézetektől beérkezett — ajánlatokat s a bizottság úgy találta, hogy azok közül egy sem elfogadható, miután kamatlábuk — a *Boros Vida* által megajánlott számítások szerint — 4 és fél százaléknál magasabb.

Kimondta azonban a bizottság, hogy abban az esetben, ha a pénzre feltétlenül és sürgősen volna szükség, úgy a kölcsön-ügylet a *Magyar Takarékpénztárak központi jelzálog-bankjával*, mint az aránylag legolcsóbb ajánlattevővel kötendő meg, de evvel is csak olyan feltétel mellett, hogy ha az ajánlott 5 és fél százalékos annuitást öt százalékra szállítja le.

Az intézet azonban nem volt hajlandó ajánlatából engedni. Azóta a polgármester és az adóügyi tanácsos megkerestek egy csomó *külföldi intézetet*, kérdést intéztek az *Első aradi és az Aradmegyei takarékpénztár*-hoz, olcsóbb ajánlatot azonban nem sikerült kieszközölniök.

Nem volt tehát egyéb választás, mint kikeresni a Magyar Takarékpénztárak ajánlatából a legkedvezőbb módozatokat s a kölcsönt eszerint venni fel. Ez az ajánlat a következő proposíciókat tartalmazza:

Hatvan év alatt visszafizetendő kölcsön 5.05 kvótával;

ötven éves kölcsön: 5.25 kvótára;

harminc éves törlesztés 6.80 kvótával; és

huszonöt év alatt letörlesztendő kölcsön 6.90 kvótával. — Az érték-papirokat — miután a kölcsön nem jelzálogilag, csak kötelez-

vényileg lesz biztosítva — 99 és fél árfolyammal számítja.

Institúris Kálmán polgármester és *Lőcs* Rezső tanácsos *huszonöt éves lejáratu* kölcsönt javasolnak 6.90 százalékos annuitással azért, mert a kölcsönt utépítésre veszik fel, s miután semmiféle utburkoló anyag negyedszáz évnél tovább nem tart, így kell gondoskodni arról, hogy a közuti-alap időn túl megterhelve ne legyen.

Ottenberg Tivadar szintén a kölcsön felvétele mellett foglal állást. Szerinte tekintettel kell lenni arra, hogy a város bekebelezés nélkül kapja a kölcsönt, ilyen körülmények között pedig a 4. és fél százalékos kamattal nem

tulmagas; a záloglevél-ártolyam is megfelel a mai viszonyoknak, nincs ok tehát arra, hogy a kölcsönt ilyen feltételek mellett fel ne vegye a város.

Révész Adolf csak két megjegyzést óhajt fűzni a szóban lévő kölcsönhöz. Kívánja egyelőre, hogy a kölcsönök dolgában a külfölddel ne tárgyaljanak, mert erre nagyon korai és meg nem érett az idő, de egyébként más hátránnyal is járhat ez a dolog. A polgármestertől ellenben azt kíváná, hogy az egyenlőséget az aradi intézetekkel szemben fentartaná s ne csak két-, hanem valamennyi aradi pénzügyintézetet érintkezzék, ha kölcsönről van szó. Ami a 25 éves kölcsön-idejéről, azt elég hosszúnak tartja, mert az aszfalt, amelyet használunk, eléggé rossz. Azt hiszi, hogy szorosán idetartozik az aszfalt minőségének meghatározása, mert ha rossz anyagot kapunk, úgy ez elég drága, noha mi az olcsó árszabás szerint azt hisszük, hogy olcsó volt. Nagyon szeretné, ha a tanács úgy irányítaná a dolgot, hogy olcsó árakon tartos aszfaltot kapnánk.

Révész Adolf felszólalása kapcsán szó került egy kis kitéréssel az aradi aszfalt-utak rossz állapotáról. *Institúris* Kálmán polgármester köszönettel fogadta az erre vonatkozó felszólalásokat s kijelentette, hogy ebben az irányban vizsgálatot fog tartani.

A kölcsön-ügy tárgyalásának vége az lett, hogy a fent leírt feltételek mellett a pénzügyi-bizottság javasolni fogja a közgyűlésnek a kölcsön felvételét.

(A visszavont lakbér.)

A szeptember havi pénzügyi-bizottsági ülés foglalkozott a városi *hivatalozók* és *tűzoltók* lakbérilletmény iránti kérelmével. A bizottság akkor a hivatalozóknak megszavazta a lakbért, de mikor a tűzoltók kérelmének tárgyalására került a sor, félbehagyta a tárgyalást s kimondta, hogy előbb tudni szeretné azt, vajon mennyi kiadással járna az összes városi alkalmazottaknak lakbért adni?

Ez a határozat a tanács elé került, ez a pénzügyi-bizottság kisebbségének álláspontját foglalta el s a hivatalozók kérelmét nem pártolván, a pénzügyi-bizottság elé terjesztette a számvevőség kimutatását, amely szerint az összes városi alkalmazottaknak (rendőrök, tűzoltók, hivatalozók, negyedmesterek) lakbérilletménye 9479 koronával terhelné meg a költségvetést.

Ez az összeg körülbelül *másfél százalékos pótladó emelést* vonna maga után s a városi viszonyaira való tekintettel a pénzügyi-bizottság azt a határozatot hozta, hogy egyelőre sem a hivatalozók, sem a tűzoltók kérelmét *nem teljesíti* s a közgyűlésnek a lakbérilletmény megadását nem javasolja.

(A tűzbiztosítás.)

Ez a régen huzódó ügy is eldőlt a mai ülésen. Az *Első Magyar Általános* biztosító társaságot ugyanis felhívta a bizottság, hogy új ajánlatot nyújtson be abban az esetben, ha hajlandó még további engedményeket tenni a feltételeiben. Ez meg is történt s miután így az összes beérkezett ajánlatok között az első magyar-é volt a legkedvezőbb, az árvák és gondnokoltak ingatlanait ezután ennél az intézetnél fogják biztosítani.

Az ülésen *Institúris* Kálmán polgármester elnökölt s jelen voltak: Domány József, Fetter Géza, Fényes Dezső, Gebhart István, Kohn S. N., Neuman Adolf, Ottenberg Tivadar, Révész Adolf, Ring Géza, Rosenberg Miksa dr., Wallfisch Armin bizottsági tagok, továbbá Lőcs Rezső a pénzügyi bizottság elnöke, Bund Henrik főszámvevő, Urbányi Béla főpénztáros és Vannay Gyula aljegyző.

Botrány a Reichsrathban.

(Csehek és nagynémetek verekedése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 22.

Az osztrák császárváros valaha híres volt a práterbeli Paprika Jancsi színázairól, de most, mint a tények bizonyítják, mulatságosabb és kacagtatóbb Paprika Jancsi-színház lett az osztrák törvényhozás házából, a bécsi reichsrathból.

Többet veszekednek ebben a nagy házban, mint a külvárosi kocsmákban, s cifrában káromkodnak, mint egy magyar huszárezred istállójában.

A reichsrath mai üléséről is ilyen vitézkedés bírót hozza a táviró.

A csehek, karöltve a nagynémetekkel, rendezték a mai botrányt. Csehek a nagynémetek fejéhez, ezek meg visszaröpítették a válogatatlán goromba szavakat, úgy, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Az ülés részletei ezek:

A reichsrath ma délutáni ülésén a sziléziai nyelvviszonyokra vonatkozó sürgős indítványt tárgyalták, miközben az ifjú csehek és a nagynémetek hallatlan szidalmakkal illették egymást.

Schnell ifjú cseh képviselő cseh nyelven szólt fel, ami ellen a nagynémetek zajosan tiltakoztak.

Berger magából kikelve kiáltotta a csehek felé:

— Hier sind Lausbuben!

A cseh képviselők erre *Berger*nek rontottak és meg akarták verni. Nehány nagynémet képviselő azonban megakadályozta, hogy tettelességre kerüljön a dolog.

Breznovszky és *Albrecht* képviselők is habakaptak s majdnem tetteleg bántalmazták egymást, amikor szétválasztották őket.

Albrecht a tereméből távozva, visszakiáltotta *Breznovszky* felé:

— Sajnálom, hogy ilyen aljas gazemberrel szóba álltam!

Elnök kénytelen volt felfüggeszteni az ülést.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Kurucz Feja Dávid, dráma. (Párolan bérlet.)

Péntek: Az izé, operette. (Páros bérlet.)

Kurucz Feja Dávid.

— Bemutató-előadás. —

Eredeti magyar darabot, s hozzá magyar tárgyat adtak elő ma az aradi színházban. Örvendetes esemény ez, főképen, ha a darab olyan értékes színházi termék, mint *Fényes Samu* dr. színműve: *Kurucz Feja Dávid*.

A kuruc idők erőteljes, trombitaszóval, kardcsengéssel teli levegőjében játszódik le Feja Dávid szomorú története, mely azért olyan tragikus végű, mert hogy a kassai főbíró nem tudta olyan hűséggel szeretni a feleségét, mint a hazáját. A hős maga érdekes, s nem kevésbé a körülötte lévő személyek, valamint a kor is, melyben a történet lejátsszódik.

Feja Dávid Kassa város főbírája a legfőbb védelmezője Thökölly ügyének, melynek ép e város képezte nagy erősségét. De a nemzeti mozgalom vége felé Kassa két hónap óta osztrák alatt van s a várost csak Feja Dávid törhetlen erélye és bátorsága tartja meg. Van a városban egy bűvös szépségű asszony-személy, Ráskay kapitány felesége. Valóságos démon, a szíren bűbájának és az ördögi gonoszságnak

keveréke, szerelemvágyó, vakmerő, eszes, ravasz, hisztikus és vérszopó. A Jókai Osmondája, a „lőcsei fehér asszony“ démoni lelke még szertelenebb tulajdonokkal összegyurva, ez a nő Karaffának a szeretője és eszköze a magyarok megrontásában.

Egy fényesen megírt csábítási jelenetben Feja Dávid is rabjává lesz az asszonynak, mikor kiskül, hogy Ráskayné azonos azzal a Tábori Orszéval, kit a kurucok megrontójának ismernek. Az asszony megbüntetésétől, Karaffától féltükben, visszariadnak a tanácsstagok, de Feja Dávid pellengérré állítja az asszonyt s vállára sütött bélyeggel kikergettetni csábítóját. Kassa elesik s Feja Dávid Caraffa fogságába jut anyjával s feleségével. Ráskayné kegyelmet eszközöl számukra, de Feja Dávidnak nem kell az asszonytól a kegyelem s bátran megy a vérpadra, miután feleségének és anyjának a császár megkegyelmezett. Ráskayné eléri büntetése: egy rab, kinek családját elpusztította, leszurja. Ott hal meg Feja Dávid előtt, kit nem sikerült eltántorítania a vérpadtól magához.

A történet csupa drámai erő, maga azonban még sem dráma. Vannak érdekes jelenetei, alakjai, de a jelenetek nem kapcsolódnak össze, az alakok pedig nem igazi jellemek. A dráma tulajdonképeni hőse nem is Feja Dávid talán, hanem Ráskayné. Ennek a megrajzolására fordította a szerző legtöbb idejét, s talán éppen ez a nagy igyekezet okozta, hogy erőteljessége mellett is képtelen alakot csinált belőle.

Fényes Samu színműve, eme gyengéi mellett is, nagystilű, komolyan számba veendő munka. Egészében is megkapó, de még inkább — éppen hibái miatt — a részleteiben. A második felvonás csábítási jelenete fényes dolog, s keresetlenül szépek azok a finálék, hol a zoltár hangja borul mintegy fátyolképpen a szívtépően fájdalmas eseményekre. Kedves az első felvonás szerelmi idillje. Az utolsó felvonás a leggyengébb, s a befejezés, mely — mint több jelenete is — emlékeztet az Ocskay brigadérosra — egy kissé halvány.

Mindent összevéve azonban megérdemli Fényes Samu, hogy babérral jutalmazza a magyar Muzsa.

Az előadás általában szürke volt egy kevéssé. Mintha nem lett volna elég tűz és hang a színeszekben a hősi kuruc korszak megjelenítéséhez.

Gazdy Aranka Ráskaynéja emelkedik ki erős színeivel a szereplők közül. Ha az alak, mit a színpadra hozott, a szerző hibájából nem is volt valószínű, egyes fényesen megjátszott jeleneteivel előtünk áll még egyre. Látjuk a mint beletorzul vérszopó dühébe, majd meg szerelemre gerjed, s mind a két formájában megkap csapongó hevével. Teljesen megkapta a közönséget, amikor a főbíró csalfa áttatással szerelemre csábította. Játékaért sokszor, zajosan megtapsolták, és méltán.

Kurucz Feja Dávid személyesítője *Csiky* László volt. Ha nem is tudott eléggé plasztikus lenni, szép sikerrel oldotta meg feladatát, s rászolgál az elismerésre. *Ternyey*, mint Gábor lantos, nagyon rokonszenves volt. Alakja a legjobban megrajzolt a darabban, de az ő művészi játéka is segítségére volt a szerzőnek. Erős tehetségével kiváltott *Esze* Tamás kis szerepében *Békés* Gyula. *Follinuszné* (Kurucz Feja anyja), *Seabó* Irma, *Mariházy*, a pompás maszku Karaffa is elősegítették a darab szép sikerét.

* *Casanova* Aradon. *Barna* Izsónak, a volt aradi színházi karmesternek *Casanova* operettje a múlt heti bemutatása alkalmával ritka

nagy sikert ért el a fővárosban. A birálatok a legnagyobb dicsőréssel és elismeréssel adóztak az operett szövegének és különösen gyönyörű zenéjének. *Zilahy* igazgató azonnal érintkezésbe lépett a szerzőkkel és bár, nagy áldozatok árán, megszerezte az előadási jogot. Az igazgató *Z. Singhoffer Vilma prima-donna* társaságában tegnap felrándult Budapestre, hogy a kiállítás, rendezés és a ruhatár tekintetében személyesen tanulmányozzon, a tapasztalatokat érvényesítse, *Zilahyné* pedig a fő női szereplőt meghallgassa. Az operett valószínűleg a jövő hó elején már előadásra kerül.

* **Az izé.** Pénteken kerül színre ez a vídám meséjű és tarka zenéjű operett, melyet a nyári színházban *Pálmay* vendégszereplése alkalmával láttunk. A főszerepet ezuttal *Rózsa Lili* játsza, kinek sok alkalma lesz ügyességét bemutatni. A mulatságos darab bizonyára hosszú életű lesz az aradi színpadon.

* **A nilusi varázsló** operettnek kiállítása már elkészült. A zenekar, mely nagy feladatot old meg ezuttal, a zenei szépségeket teljesen érvényre fogja juttatni. A jövő hétnak ez lesz kiemelkedő ujdonsága és bizonyára ép úgy bevállalunk, mint a külföld összes nagy színpadjain.

* **Hangverseny.** Fényes sikerűnek ígérkező hangversenyyel veszi kezdetét az ideai koncertidény November hó 16 án tartják meg Aradon a Fehér-kereszt dísztermében *Krammer* Teréz kir. udvari operaénekesnő, *Hunysreys* R. angol csellóművész *Birminghamból* és *Weintraub* L. drezdai zongora-tanár és művész, hangversenyüket, mely estén alkalma lesz az aradi művelődő közönségnek három tökéletes művész fenomenális játékában gyönyörködni. A koncertre előjegyzéseket elfogad ifj. *Klein Mór* könyvkereskedése.

A harmadik egyetem.

(A protestánsok Debrecenért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 22.

A dunamelléki ev. ref. egyházkerület közgyűlésének mai negyedik napján, többek között érdekes és nagyfontosságú ügy került tárgyalásra: a harmadik, protestáns egyetem kérdése.

A gyűlés elé, mely *Darányi Ignác* főgondnok és *Koncz Imre* vértessaljai esperes elnöklésével folyt, *Puky Gyula* főispán hozta az ügyet.

Hosszabb indokolás kíséretében javasolta, hogy egy harmadik és pedig protestáns egyetem létesíttessék, melynek helye Debrecen legyen. Kivihetősége — ugymond — nehézségekbe nem ütközik, csak akarat kell hozzá, s ha majd a konvent veszi kezébe a dolgot, kétségtelen, hogy a törekvést siker fogja koronázni. Az anyagi akadályok sem legyőzhetetlenek, mert csakis a debreceni jogakadémia és theologia kifejlesztéséről van szó.

Szöts Farkas anyagi erők híján lehetetlennek tartja a protestáns egyetem létesítését. Ahhoz hozzájárul, hogy a budapesti egyetem keretében protestáns theologiai fakultás létesíttessék, parallel lutheránus és kálvinista tan-székekkel.

Vécsey Tamás, egy olyan theologiai fakultást, a minő most a római katolikus, a protestáns szabad szellemmel összeegyeztethetőnek nem képzel. A római katolikus fakultás egy hermetikusan elzárt főiskola, amely egészen eltér a többi fakultásoktól, s nem is veti alá magát az egyetem szabályzatainak. Azt sem tartják meg, hogy az egyetem tannyelve a magyar, mert latinul tanítanak. Ők először katolikusok és csak azután magyarok. Hogy pedig ezt keresztülvinni tudják, az oly rengeteg pénzbe kerül, amennyiről a protestánsok nem is álmodhatnak. Kifejti, hogy az esetleges

protestáns fakultás hallgatói sem a jogászok vagy orvosok teljes szabadságát nem élvezhetik, sem a kath. papnövendékek elszigeteltségét nem követhetik, s ezért ellene van a protestáns fakultás létesítésének. Híve a protestáns egyetem eszméjének.

Szabó Aladár érdekes felszólalása után a közgyűlés többsége szavazással abban állapodott meg, hogy a budapesti egyetemnek protestáns fakultással való kibővítését nem tartja jövedelmezőnek, ellenben óhajtaná, hogy a *theologiai főiskola* fölállítását Budapesten és egy protestáns egyetem létesítését Debrecenben.

A közgyűlést holnap folytatják.

Basso doktor panasza.

(Az olasz orvos egy aradi barátjának.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

Köztudomású dolog, hogy *Basso* dr. *Kossuth* Lajos születésének századik évfordulója alkalmából úgy az aradi ereklyemúzeumnak, mint más hazai intézeteknek is *Kossuth*-ereklyéket küldött. A derék orvos most elkeseredésének ad kifejezést lapunk egyik barátjához írott levelében a miatt, hogy megemlékezését az illető intézetek semmiféle figyelenre sem méltatták.

Íme a levél egész terjedelmében:

Rocca Canavete

(Piemont) 1902. október hó.)

Kedves barátom!

Vettem levelét, a melyben közli velem, hogy az aradi ereklyemúzeum birtokában van *Kossuth* Lajos dohánytartója, a melyet neki küldtem. Ennek annál is inkább örülök, mert már félttem, hogy a küldemény elveszett.

Több budapesti lapnak megküldtem az általam és a turini egyetem anatómiai tanára által aláírt egyetlen okmány hiteles másolatát, mely *Kossuth* holttestének méreteit tartalmazza; de egyetlen egy sem ismerte el annak vételét.

Sőt Márkus ur, Budapest polgármestere, a kinek az eredeti példányt a budapesti könyvtár számára megküldtem, egy szót sem írt nekem.

Őszintén megvallva, ezt az eljárást nem értem. Mily együgyűség ideálistának lenni! S mindezek az urak annak idejében megjelentek nálam, hogy megköszönjék azt a gondozást, amelyben az öreg urat részesítettem, és igaz baráti érzelmeikről biztosítottak. Komédia! Komédia!

Arra is kértek, hogy írjak cikket *Kossuth* életéről. Meg is írtam, de még közzé sem tették.

Végre kedves barátom, mindez nem valami örvendetes dolog *Kossuth* tisztelőire nézve. Ha a nagy hazafi csak egy percre is fel-támadna, megtagadná ezeket a szivtelen áltisztelőket.

Íme még a sürgöny, a melyet *Rátkay* képviselő urhoz, mint az ünnepélyt rendező bizottság elnökéhez az ünnepély alkalmából intéztem:

„Sajnálom, hogy a rendezők megfelejtkeztek arról, hogy *Kossuth* benső barátja voltam s elmulasztottak engem az ünnepélyről értesíteni, hogy a nagy hazafi iránt viseltetett igaz barátságom adóját személyesen leróhassam.”

Eléggé untatom Önt s ezzel végezek.

Isten Onnel k. barátom! Szivből üdvözli igaz híve:

Dr. Basso.

Eddig a levél, melynek keserű hangján bizony elgondolkozhatunk egy kissé az udvariasságról, melyet ez esetben hazafias kötelességnek is lehetne tartani.

A légszeszgyár közgyűlése.

(Az új igazgatóság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

Az aradi világítási és erőátviteli részvénytársaság, rövidebben szólva az aradi gázgyár ma délután a gyár helyiségében közgyűlést tartott.

A közgyűlés azért vált szükségessé, mert a gyár részvényei a volt tulajdonostól, egy bécsiékből álló társaság kezébe mentek át.

Jelen voltak a közgyűlésen *Telczser Lipót* dr., *Peritz Ago* ton dr., *Hofmansthal Silvio*, *Keller Viktor Ottó*, *Vajda István* dr., *Tenner József*, *Hercz Armin* dr., *Lusztig Armin*, *Tolnai János* dr., *Balla Alajos*.

Vajda István dr. magyar nyelven nyitotta meg a közgyűlést. Konstatálta, hogy az igazgatók nagyobb része, a két *Somzé*, *Eles Armin*, *Vajda István* dr., lemondott, *Cornil Nep. János* elköltözött Aradról s így nincs elég igazgató, akikkel ülést lehetne tartani.

Az alapszabályok 26. szakasza valamint a részvénytársaság 1902. évi január 22-én megtartott gyűlésében nyert meghatalmazás alapján *Vajda István* dr. mint végrehajtó igazgató hívta össze a mai közgyűlést, melyre a hirdetmény a hírlapokban szabályszerűen közzétett. A közgyűlés alkalmából 1000 darab részvény letétbe helyeztetett, úgy, hogy a mai közgyűlésen valamennyi részvényes képviselve volt. Miután a közgyűlés ilyenformán határozatképes, azt megnyitja, és kéri, hogy eljárását hagyják jóvá.

A jegyzőkönyv vezetésére *Balla Alajost*, hitelesítésére *Tolnai János* dr.-t és *Hercz Armin* dr.-t kérte föl.

Az elnök előterjeszti az ülés első pontját, hogy az igazgatóság és a felügyelő-bizottság lemondott.

Ekkor felállott *Peritz* dr. és azt indítványozta, hogy az összes lemondott és lenem mondott igazgatóknak a közgyűlés fejezze ki köszönetét sikeres működésükért.

Miután azonban a részvények legnagyobb része a Központi gáz és villamossági vállalat tulajdonába ment át, ezen társaságnak joga van az iránt intézkedni, hogy ezen intézet vezetése oly egyénekre bizassék, kik az ő bizalmukat bírják, indítványozza ennél fogva, hogy a lemondott igazgatók lemondása fogadtassék el.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta ezt az indítványt.

A közgyűlés ezután megalakította az új igazgatóságot, mely hat tagból áll. Új igazgatók lettek: *Vajda István* dr., *Telczser Lipót* dr., *Peritz Agoston* dr., *Hofmansthal Silvio*, *Keller Viktor Ottó* és *Tenner József*.

A felügyelő bizottság tagjai lettek: *Lusztig Armin*, *Kádas Kálmán*, *Révész Nándor*, póttag *Umhäuser József*.

Következett ezután az alapszabályok 28. szakaszának megváltoztatása. A hat megválasztott igazgató közül a közgyűlés kettőt választott ki, kik a céget jegyzik. A két cégjegyző aláírása külön-külön is érvényes. Cégjegyzők lettek *Hofmansthal Silvio* és *Keller Viktor Ottó*.

Végül *Peritz* Agoston dr., mos már új igazgató, a következő indítványt terjesztette elő:

A közgyűlés mondja ki, hogy köszönetet mond a volt igazgatóknak működésükért. A felmentvényre vonatkozólag azonban fentartják maguknak a mérleg összeállítása után a további intézkedés jogát.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Egy polgármester hazafiatlansága

(Bogdán Zsivkó leánya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

A sokféle hivatali mulasztások miatt a minap felfüggesztett kikindai polgármester, Bogdán Zsivkó magyargyűlöletének egy újabb rut esetéről küld hirt egy kikindai tudósítónk. Arról tesz ez tanuságot, hogy ez a férfi jól megérett a hazafias érzelmű közönség súlyos ítéletére. A gyermekét is magyargyűlöletre neveli, és hogy ez így van, azt maga Boszilka nevű kis leánya vallotta ki reá.

A fölháborító esetről a következőket írja tudósítónk:

Bogdán Zsivkó nagykikindai polgármester ellen tudvalevőleg elrendelte a fegyelmi vizsgálatot a torontáli állispán. A jeles polgármester úgy ismeretes mindenfelé, mint a magyarság ellensége, aki megakadályozta, hogy a kikindai képviselőtestületbe más is kerüljön, mint szerb. Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján pedig azzal az indoklással nem világította ki az ablakát, mert ő jó szerb, Kossuth pedig ellensége volt a szerbeknek.

Erről az ünnepről érdekes dolog pattant most ki. A nagykikindai polgári leányiskolában ugyanis az igazgató tegnap az egész tantesztület és az ifjúság jelenlétében élesen megdorgálta Bogdán Boszilka IV. osztályu növendéket.

A leány, Bogdán Zsivkó polgármester gyermeke, az intézet Kossuth-ünnepélyén ugyanis visszautasította a nemzeti kokárdát azzal az indoklással, hogy az apja parancsából teszi ezt. Ha pedig reáerőszakolják mégis, atyja azt parancsolta, hogy dobja be azt az intézet félreeső helyébe, de ne vigye haza sem.

Az igazgató nyomban megindította a vizsgálatot s ennek eredménye a tegnapi dorgálás.

Erdekes világot vet ez Bogdánra, aki csak a napokban is nagy garral hirdette, hogy magyar szellemben neveli a gyermekeit. O ugyan is az ilyen eljárást nevezi magyar szellemnek.

Kriványné válópöre.

(A békéltető tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

A válópörök mindig érdekesek, mert fejzetei egy-egy regénynek, de sokszorosan érdekes az a válási história, melynek hivatalos aktusa a mai napon játszódott le az aradi törvényszék polgári tanácsa előtt. A válóper szereplői Krivány János, a kilenc évi fegyházra ítelt sikkasztó és a felesége.

A válópert, mint ismeretes, Kriványné indította meg azon a címen, hogy Krivány öt évnél hosszabb ideig tartó fegyház-büntetést ül.

A polgári tanácsnak, mely ma délelőtt tartotta meg a békéltetést, elnöke volt Gallu József, tagjai: Nagy József dr., mint előadó és Görömbey István dr.; jegyző Szeberényi Gyula. Mint házasságvédő szerepelt Ludig István dr. ügyvéd. Jelen volt még Kertész Miksa dr., Kriványné ügyvédje.

A váló felek közül csupán Kriványné jelent meg, míg Krivány írásbeli kérvényt adott be a tanácshoz. Krivány ebben kijelenti, hogy nem kíván megjelenni, a váláshoz hozzájárul, s mindenben megnyugszik a törvényszék ítéletében.

Azzal, hogy Krivány nem jelent meg, már azt jelezte, hogy a váláshoz hozzájárul, s így nem is lett volna szükséges az írásbeli kérvényt beadni.

Gallu József elnök megtette a szokásos békéltetési kísérletet, de Kriványné kijelentette, hogy fentartja a keresetet, azaz válni kíván.

A békéltetés ilyen formán nem sikerülvén, következett a tárgyalás, mely Nagy József dr. előadó bíró, mint a tanács kiküldöttje előtt ment végbe. Itt jegyzőkönyvbe vették Kriványné és Krivány említett kijelentéseit. A tárgyalás ezzel rövidesen véget ért.

Nagy József előadó most majd jelentést tesz a tanácsnak, mely meghozza az ítéletet. Ha semmi akadály nem jön közbe, ugy a közeli napokban meg lesz az ítélet, különben pedig november elején.

Az ítélet, mint ehhez kétség sem fér, az lesz, hogy Krivány és Kriványné között a házassági köteléket felbontják.

TANÜGY.

(—) Uj főgimnázium. Az erdélyi római katolikus státus igazgató-tanácsának régebbi határozata folytán Marosvásárhelytől új főgimnázium és ezzel kapcsolatban internátus fog épülni. A tervek nyilvános pályázatot irtak ki, melynek zsürijében a Magyar Mérnök és Építész-Egyesület részéről Baumgarten Sándor, a kultusz-minisztérium építész, Gerster Kálmán és Balázs Ernő műépítők működtek közre. Javaslatuk alapján a státus igazgató tanácsa minap tartott ülésében az első díjat és a megbízást Körösi Albert műépítőnek ítélte oda.

A póttartalék behívása ellen.

(A főváros és az egyetemi ifjúság mozgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 22.

Nagy az ijedtség, mindenfelé az országban a honvédelmi miniszter ama törvényjavaslata miatt, melynek megszavazása esetén a póttartalékba sorozott hadköteleseket jövő évben behívják három évi szolgálatra. Ilyenformán nagyon sokan, kik csak nyolc hétig akarták szolgálni a királyt, három esztendeig nótázhatnak ilyenformán, hogy: „En vagyok az első század szakaszvezető.”

Különösen nagy az ijedelem az egyetem falai között, ahol egy egész sereg egyetemi hallgató remeg, hogy nyolc hét helyett, nem is egy esztendeig, hanem három évig kell szolgálnia, miután az első sorozás előtt egyéves önkéntesi jogaikat nem érvényesítették.

A honvédelmi miniszter terve ellen most a fővárosban egyszerre két helyen is indult meg mozgalom.

A székesfővárosi közgyűlésen és az egyetemi hallgatók egy értekezletén mondták ki, hogy a póttartalék behívását minden áron meg kell akadályozni.

A főváros ma délután tartott közgyűlésén Vásonyi Vilmos dr. országgyűlési képviselő terjesztett be indítványt, hogy írjon fel a közgyűlés a képviselőházhoz a törvényjavaslat ellen és ezt a feliratot küldje meg az összes vidéki városoknak hasonló kérvény felterjesztése végett.

Napirend előtt az elnöklő Márkus József főpolgármester feltette a kérdést, hogy azonnal tárgyalják-e az indítványt, vagy elhalasszák a jövő közgyűlésig?

A szavazásnál a sürgősség ellen, az elhalasztás mellett 17 képviselő szavazott. Sándor Pál, a Lipótváros képviselője, szintén a 17 között volt és mikor kimondta a „nem“-et, a karzaton fülsüketítő tombolás, abcugolás kezdődött. Az elnök csendre szólította a zajongókat, de ezek nem hallgattak el, mire az elnök, még mindig hangzó óriási zaj közepet kiüritette a karzatot.

Az egyetemi hallgatók érdekelt része na

este a Fiume-kávéházban értekezletet tartott, melyen a fölött tanácskoztak, hogy mit kellene tenniök a törvényjavaslattal szemben, mely jogerőre emelkedés esetén súlyos csapásként nehezédnek rájuk. Elhatározták, hogy igazságos ügyüket, ha kell, az utcára is viszik és a végső eszközökhöz nyulnak, hogy a törvényjavaslatot meghiusítsák.

Elhatározták továbbá, hogy holnap este a Centrál-kávéházban újra értekezletet tartanak.

HIREK.

Nyugdíjazások

a sasvári gyakorlatok miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 22.

Az idej sasvári gyakorlatok eredményeit csak most összegezték, s általában véve nem igen mondhatók teljesen kielégítőeknek.

A legényseg úgy az egyik, mint a másik félnél, honvédségben, közös hadseregben minden fegyvernemben kitűnő kiképzetetről tett tanuságot, de a csapattestek és osztályok vezetése nem minden tekintetben bizonyult kifogástalannak.

Ennek következményeképpen a közel jövőben több nyugdíjazás is várható.

Megtörtént az a többek között, hogy egész csapattestek operáltak egymás ellen teljesen földeritelen, vagy pedig igen hiányosan földerített tereken, ami háborus időben vagy az egyik, vagy a másik fél megsemmisítését vonhatja maga után.

Az se mindennapos dolog, hogy egy lovas század keresztül lovagoljon egy rajvonalban, tűzharcban levő gyalogszázadon. Az meg egyáltalán nem igen fordult még elő, hogy egész ezred tűzharcba fejlődjen egyetlen gyalog századdal szemben: 3600 puskás 260 puskás ellen.

Az eredmények között egyébiránt az sem utolsó, hogy a gyakorlatnak — negyven halottja volt.

— Katonai tanácskozás Bécsben. Bécsből táviratozzák, hogy a Burgban ma déiben fél egy órakor a király elnöklésével katonai tanácskozás volt, melyen részt vett Krieghammer közös hadügyminiszter, Welsersheimb és Fejérváry báró honvédelmi miniszterek. A tanácskozás két és fél óra át tartott.

— Darányi a Fertő tónál. Sopronból táviratozzák, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter pénteken Nezsiderre érkezik. Kocsin be fogja utazni a Fertő-tó partvidéket, hogy megtudja, vajjon a tó lecsapolása közgazdaságilag hasznos dolog volna-e.

— Az olasz király utazása. Viktor Emánuel király ma San-Rossonyban, mint sürgönyzik, Prinetti külügyminiszter és utána Tornielli párisi olasz nagykövetet fogadta.

— Lónyay Elemérné pöröl. Amiről már napok előtt hirt adtuk, azt a londoni Truth most pozitív információként röpti világgá: Lónyay Stefánia grófnő pört indít anyja ellen az elhunyt belga királyné után maradt örökség miatt. Henriette királyné, írja a Truth, körülbelül egy millió frankot hagyott hátra, mint személyes vagyonát. A komornyikjának és más, szolgáltaiban volt személyeknek végrendeletileg biztosított összegek után épen egy millió a hagyaték, amely törvény szerint a leányait illeti. Lipót király azonban nem hajlandó a vagyont kiadni, hanem azzal érvel, hogy ő több ízben adott kölcsönöket a királynénak s minhogya azokat az összegeket nem kapta vissza, a milliót megtartja magának. Ezért indít Lónyayné pört az atyja ellen.

— **Vizsgálat a papirgyárban.** Aradváros törvényhatóságának kérelmére a belügyminiszter két szakértőt küldött le Aradra, vizsgálatot és szemlélt tartani az aradi szalmapapir-gyárban az onnan kiáradó bűz megszüntetése érdekében. A két miniszteri kiküldött: dr. Frank Ödön közegészségügyi főfelügyelő és Gerster Miklós iparfelügyelő, vegyész-szakértő, ma érkeztek Aradra s a délután folyamán Sarlot Domokos főkapitány dr. Pöszgay Lajos főorvos és Zubor Andor rendőrfogalmazó társaságában szemlélt tartottak a gyárban. A szakértők véleménye a bűz megszüntetésére vonatkozólag az, hogy a kellemetlen szagot okozó gázokat izzó kemencében kell elégetni. A gyárban tehát egy ilyen izzó-kemence állítandó fel, amelyen keresztül fogják nagy hőfokon vezetni azokat a párákat, amelyek most a kéményen keresztül jutnak egyenesen a szabadba. A szakértők jelentést tesznek a szemle eredményéről a miniszternek, aki meg-meghozván ilyen értelmű határozatát, kiadja azt foganatosítás végett az aradi rendőrkapitányi hivatalnak. A papirgyár tudvalevőleg már eleve késznek nyilatkozott mindennemű óvintézkedés megtételére, amely a bűz elterjedését megakadályozza.

— **A görög király Bécsben.** György görög király, mint egy sürgöny jelenti, ma teljes inkognitóban Bécsbe érkezett. A király néhány napig marad ott.

— **Uj bolgár miniszterek.** Mint egy szófiai sürgöny jelenti, Abrasov és Constantinov miniszterek lemondtak. Helyüket Gotsev és Franga képviselők foglalták el.

— **Ezredparancsnoki kinevezés.** A király trenkheimi Ulrich Henriket, az 58-ik számú gyalogezrednek Aradon is ismert ezredesét a 72-ik számú gyalogezred parancsnokává nevezte ki.

— **A gombamérgezés halottja.** Megirtuk lapunk ma számában, hogy Gájban egy cigány házaspár gombamérgezésben megbetegedett. A betegeket a kórházba szállították, a hol ma Gligor Zsófia, az asszony, meghalt. A férj: Lukács Ádám szintén az utolsókból van, miután a gombamérgezés, a betegek 70 éves korát tekintve, erős volt.

— **Draga királyné és a pétervári udvar.** A bécsi „Reichswehr“ érdekesen mondja el, hogy miért nem fogadta a pétervári udvar Sándor szerb király feleségét, Draga királynét. Az egyik oka az, hogy a cárné, aki polgári ére-nyekben gazdag német hercegi családból származik, nem akarta fogadni Draga királynét, aki nemcsak genealogiailag, hanem etikailag is alatta áll. A cárné azzal fenyegetődött, hogy ha Draga királyné Livádiába érkezik, betegség ürügyével azonnal el fog előle utazni. A cárnénak ez a magatartása azonban nem lett volna elég ok arra, hogy a szerb király párt a cár ne fogadja és ezzel mintegy szentesítse azt a házasságot, amelynek „Kum“-ja (násznagya) volt. A legfőbb oka annak, hogy a fogadás elmaradt, az, hogy Milán király már nem él. Milán király volt az, akitől az orosz udvar leginkább tartott. Milán befolyását lehetetlenné tenni: ez volt a cári politika legfőbb törekvése és kapva-kapott az alkalmon, mikor Milán és fia, Sándor a Draga királynéval való házasság miatt összekülönbözött, hogy a fiu pártját fogja az atyával szemben. Ezért vállalta el a cár Sándor király házasságakor a násznagyságot. Most azonban, hogy Milán már meghalt és a cári udvarnak nincs kitől tartania, végre ki lehetett adni az utját Draga királynének, aki sohasem volt kedves a cári udvar előtt.

— **Beretvás Endre halála.** Beretvás Endre, a tegnap oly tragikusan elhunyt főrendiházi tag holtteste még mindig künn fekszik a törvényszéki orvostani intézetben. Ma délelőtt tíz órakor kihajtatott az intézetbe Wahrmann René, az elhunyt felesége, hogy megnézzék férje holttestét. A csapástól megtört urasszony talpig feketébe volt öltözve. Az özvegyet Ajtay Sándor

dr. tanársegéd vezette le a halottas kamrába, ahol az elhunyt fekszik. Megrendítő volt a találkozás. A boldogtalan özvegy görcsös zokogással állott férje holtteste mellett, akinek az arca semmit sem változott. Az özvegy mintegy negyedóraig időzött a halottnál, azután visszahajtatott az Andrássy-ut 23. szám alatt levő gyászházhoz, ahol a délelőtt folyamán családi tanácskozás volt a temetés módozatai iránt. Az elhunyt főur holttestét a család kérelmére nem boncolják. Ma este elszállítják a bonctani intézetből a Kerepesi-uti temető halottas házába, a hol ravatalra teszik. A gyászszertartás holnap, csütörtökön délután 8 órakor lesz. A holttestet ezután a keleti pályaudvarról toalmási birtokára viszik, ahol pénteken délután 2 órakor teszik örök nyugalomra a családi sírboltban. A gyászba borult özvegynél egymást érik a részvétlátogatók és már a délelőtt folyamán közelünk számos kitünősége kondoleált személyesen, azonkívül igen sok részvétlétérkezett a családhoz.

— **A győri sztrájk vége.** Győrben, hol napok óta sztrájkolnak a waggongyári munkások, mint sürgönyzik, ma helyreállott a nyugalom. A közbenjáró Zechmeister Károly polgármester előtt kijelentették a sztrájk vezéréi, hogy elhagyják a várost, ha a munkások követelését teljesítik. A gyár vezetősége ígéretet tett, hogy a munkásokat visszafogadja. Így holnap ismét megkezdődik a munka a győri waggongyárban.

— **A Lónyay-pár visszavonulása.** Lónyay Stefánia grófné tegnap elhagyta Meránt és hosszabb tartózkodásra austerlitz kastélyába utazott. Lónyay gróf ellenben még egyideig Meranban marad, a folyton fellépő malária tünetek miatt kurának vetette alá magát. Lónyay gróf egészségi állapota azonban nem ad aggodalomra okot s már javulás is állott be. Lónyay grófné meráni tartózkodása alatt naponta nagyobb utakat tesz, részint gyalog, részint kocsin, a város környékén, máskülönb a grófi pár a legnagyobb visszavonultságban él, soha látni nem lehet őket sehol.

— **Egy elsimult affér.** A Magyar Gazdaszövetség f. hó 18-iki ülésén az Alkotmány közleménye szerint Wittmann János országgyűlési képviselő által tartott beszédben oly kifejezés volt, mely Sándor Pál országgyűlési képviselő személyes integritását érintette. Ennek következtében Sándor Pál Vörös László és Werner Gyula országgyűlési képviselők által e hó 20-án távirati uton felvilágosítást és magyarázatot kért Wittmann Jánostól a személyére vonatkozólag használt kifejezés miatt. E táviratra Wittmann János ma a következő táviratot intézte Vörös Lászlóhoz:

Én a választmányi ülésen egész objektíven a tárgyhoz szólva, foglalkoztam Sándor Pál képviselő ur soproni beszédével és nem személyével. Valótlan, hogy őt személyében meg-támadtam vagy bármit is adatokkal igazoltam volna.

— **Követelés Klotild főhercegnő ellen.** Klotild főhercegnőtől, akinek a Kossuth Lajos-utca végződésében két palotája van, a főváros 3204 korona 38 fillér csatornázási járulékot követelt. A főhercegnő ez ellen a közgyűléshez fellebbezett, a mely elutasította s ugyan ezt tette most a közigazgatási bíróság, a mely kimondta, hogy a díjat köteles a főhercegnő megfizetni, mert a házái részben volt közterületen épültek, ahol egészen új csatornát kellett készíteni, nem pedig a régit áthelyezni, vagy átalakítani.

— **A prágai sikkasztás.** Prágából jelentik, hogy Skrbensky báró biboros hercegprimás és a Szent Vencel előlegpénztár biztosítási alapjára 100,000 koronát irt alá és megígérte, hogy szükség esetén újabb összegekkel fog hozzájárulni a segély-akcióhoz. A nála járt küldött-

ségnek kijelentette, hogy nagy súlyt helyez a pénztár fentartására és kívánja, hogy a papság különbség nélkül járuljon hozzá a segítséghez. A biztosítási alap tegnap 825,000 korona volt.

— **Kérelem a közönséghez.** A nemzeti ünnepeket rendező bizottság az alábbi sorok közlésére kért meg bennünket: Október 6-án hazafias ünnepeket rendeztünk. Rajta voltunk, hogy Arad polgársága a halhatatlan hősök emléke iránt méltó módon rója le hálaadó-ját. Az ünnepekkel kapcsolatosan költségek merültek fel, melyeknek fedezésére nem elegendő a várostól ezen célra kapott és március 15-éről megmaradt összeg. A nemzeti ünnepeket rendező bizottság a polgárság körében gyűjtést eszközöl. Megkérjük Arad hazafias polgárait: legyenek kegyesek az említett célra valamelyes összeget az ivot hordozó egyénnek átadni.

— **Megölte a feleségét.** Kurtakér községben véres esemény történt ma. Morár Ilie földmives összeveszett a feleségével s a szóváltás oda fejlődött közöttük, hogy Morár agyba-főbe verte az asszonyt. Egy ütés oly szerencsétlenül érte Morárnét, hogy halva rogyott össze. A csendőrök elfogták Morárt, kinek gyilkossági ügyében az aradi kir. ügyészség megindította a vizsgálatot. E célból kiutazott a színhelyre Domokos László kir. alügyész.

— **Marconi újabb kísérlete.** Londonból táviratozzák, hogy Marconi tegnap este Plymouthból Nova-Scotiába, a Sidney öbölbe vitorlázott a „Carlo Alberto“ hadihajón, melyet kísérletek céljaira Viktor Emánuel olasz király adott neki kölcsön. Az Atlanti oceánon való egész útján Marconi kísérletet tesz, hogy Cornwallban levő Poldan állomásával fenntartsa a drótnélküli összeköttetést. Marconi előreláthatólag csak karácsonykor tér vissza.

— **Eljegyzés.** Kohn Sámuel Buttyinból eljegyezte Roth Jakab batucai kereskedő leányát, Gizellát.

— **Garázda hadnagy.** Csunya botrányt csinált ma Veszprémben egy katonatiszt. Pokomándy veszprémi honvédhadnagy délelőtt berontott a Veszprémvármegye című lap szerkesztőségébe. Az ottlevő Balassa hírlapírógorombán megkérdezte, ki írta a Veszprémvármegye legutóbbi számában megjelent egyik közleményt. Mikor Balassa tisztességes hang használására felszólította, a hadnagy durván rárvált, majd a kezében levő pálcával megütötte. A városban nagy e miatt a felháborodás. Turczér őrnagy azonnal elrendelte a vizsgálatot.

— **A zsinagógából.** A csütörtök délelőtti ünnepi istentisztelet, kapcsolatosan a Mazkirimával, kivételesen 9 órakor kezdődik.

— **Leforrázott ember.** Az aradi szalma-papirgyárban tegnap szerencsétlenség történt. Mihók János 30 éves munkás egy kivezető-csatornában dolgozott és eközben a kanálisba forró lúgot bocsátottak, mely a szerencsétlen ember testét egészen összeégette. A baleset a munkás gondatlansága következtében történt.

— **Elárverelt ház.** Pláner Dávid és nejeinek házat, mely az éjszakai mulatások számára épült, ma elárverelték. Az árverés, mely Czerman József, a ház építője és több hitelező javára folyt, ma délután ment végbe a törvényszék árverelési termében. A házat, melynek becsértéke 45,000 korona volt, Czerman József építész vette meg 25,000 koronáért.

— **Az udvarias Kitchener.** Kitchener lord, Szudán és Transvaal meghódítója Indiába utaztában néhány napig Párisban időzött, a hol az angol nagykövet ebédet adott tiszteletére. A híres hadvezér, aki tudvalevőleg még agglény, feltűnően sokat társalgott a bájos fiatal Ottilayné asszonnyal, aki csak nem régebben lett a felesége Ottilay kapitánynak, ki a transvaali háboruban nagyon kitüntette magát és Kitchenernek egyik hadsegéde volt. Kitchener a bur háborúról beszélgetve, a többi között azt mondta Ottilaynének, hogy legjobb munkatársai a háboruban a nőtlen tisztek voltak. Egy jó katonának — tette hozzá Kitchener — nőtlennek

kell lennie, mint a papoknak, mert csak így élhetnek teljesen hivatásuknak.

— Tehát tábornok ur — vágott közbe Otteleyné asszony mosolyogva, azt hiszi, hogy férjem nem jól cselekedett, midőn engem feleségül vett?

— Hercegnő mint politikai ügynök. Párisból sürgönyzik, hogy Mária hercegnő, Waldemár herceg neje és az elhunyt Henrik orléansai hercegnővére, néhány nap óta a francia fővárosban tartózkodik. Ugy tudják, és ezt a „Gaulois” is megerősíti, hogy Mária hercegnő politikai missziót teljesít Párisban. Az a feladata, hogy az orléansai családdal való összeköttetései révén rábíri a királpárti képviselőket, hogy dacára a Combes-kormány ellen foglalt elvi álláspontjuknak, szavazzanak a Siam és Franciaország között kötött szerződés jóváhagyása mellett. Ennek az az indoka, hogy Waldemár herceg és a dániai királyi család nagy tőkét helyezt el keletázsiai vállalatokban, különösen a böngekői bankban.

— Eltűnt házastárs. Geröcs József aradi lakos jelentette ma a rendőrségnek, hogy felesége, született Katona Veron, e hó 16-án eltűnt fejsze-utcai lakásáról s azóta nyoma veszett. A rendőrség most körözi a 25 éves, alacsony, erős testalkatú asszonyt.

— Gorkij Maxim háztulajdonos és városatya. Pétervárról jelentik, hogy egyes orosz lapok jelentése szerint Gorkij Maxim, a kiváló orosz író Nischni-Novgorod-ban állandóan szándékozik letelepedni. Már megvett a városban egy házat és avval a tervvel foglalkozik, hogy mint a városi törvényhozás tagja, részt vesz a város ügyeinek intézésében.

— A drótostót halála. Csebenyák Andris hruzsói lakos gyermekkorától barangolt az ország különböző vidékén. Keresményét hűségezen hazaküldte előbb a szüleinek, tavasz óta pedig a feleségének, a kit tavasszal ott hagyott a hegyek között, maga pedig elindult az Alföldre. Vasárnap délután a majsai határban levő Mérges-pusztán vezette keresztül az útja, ahol a juhászok legeltették nyájukat. Csebenyák illendően köszöntötte a juhászbojtárokat, kiknek az a pokoli ötletük támadt, hogy megtréfálják a szegény drótostót. A mikor Csebenyák már jó távolságba elhaladt tőlük, a nyájörző kutyákat ráuszították. Hat mérges komondor ugrott a szegény emberre, aki egy ideig védekezett, mikor azonban az egyik kutya a lábából kiharapott egy darab húst, fájdalomában összeesett. A kutyák ekkor nekiestek és az egész testét összemarcangolták. A juhászok, névszerint: Földi András, Purják Imre, Kanász Bálint és Bögre Antal csak akkor mentek megnézni a szegény tótót, amikor a kutyák már végeztek vele. A lelketlen emberek a vergődő embert otthagyták a mezőn s a pusztázó rendőrök akadáltak rá és bevitték egy tanyára, ahol iszonyu kínok között meghalt. A négy juhászt, akik Csebenyák halálának okozói voltak, letartóztatták.

— Ötven milliót érő szabadalom. Az amerikai ablaküveg társaságnak egy üvegfúvó gép szabadalmáért 50 millió koronát ígértek. A gyár már egy év óta dolgozik három ilyen géppel kitűnő eredménnyel.

— Kaukázusi csendélet. Tifliszből táviratozzák, hogy egy külön vonat, melyben Chilkow herceg közlekedésügyi miniszter ült, fűtüléssel megállásra birtak Mugan és Karassa állomások között. Egy fegyveres rablóbanda nekiesett a vasuti őrháznak. Mikor a vonat megállott, a rablók elmenekültek.

— Egy község a pénzügyőrök ellen. Tegnap irtunk arról a véres összeütközésről, a mely a biharmegyei Tárkány községben volt a lakók és a pénzügyőrök között és hogy az utóbbiak a támadók egyikét önvédelemből megszurkálták. A feltűnést keltő esetről újabban a következő tudósítást kaptuk: A vizsgálat vezetésével megbízott Poyvár János belényesi kir. járásbíró kihallgatta a hat helyen megszurkolt Oláh Jánost, a kinek a szívós természetű, ugylátszik, kibírja súlyos sebeit. Az egyik szurás ép a szíve fölött hatolt a testébe. Oláh elmondotta, hogy a pénzügyőrök engedély nélküli pá-

linkafőzése érték, ő erről értesítette a szomszédokat és együtt megtámadták az alkalmatlankodókat, a kiket meg is vertek. Maga Oláh bunkóval támadt rájuk és agyon akarta verni őket. Ekkor nyultak fegyverhez és csak így tudtak kiszabadulni Oláh János és a felbőszült szomszédok kezéből. A véres összeütközésnek nagyszabású bünper lesz a következménye, mert a benne résztvevő tarkányiakat mind felelősségre vonják hatóság elleni erőszak miatt.

— Verekedés a vonaton. A tegnap este Fiuméből Budapestre érkezett gyorsvonat egy II. osztályú kupéjában nagy botrány volt. Egy kártyázó társaság tagjai veszték és pofozkodtak össze és csak nagy nehezen tudták őket megfékezni. Zágrábban három egyén ült fel a vonatra: Kuprics Ádám horvát kereskedő, Seiningger Jakab kereskedő egyik alkalmazottja és Adler Manó bécsi utazóügynök. Mindhárman egy üres kupéba ültek és hozzáfogtak a kártyázáshoz. Kuprics vesztett. Elvesztett 3 óra alatt több száz forintot.

A szerencsés nyerő Adler volt, a mi szerfölött felbőszítette a különben is durvaságáról hírhedt Kupricsot.

— Zsidó, te csalsz! . . . Agyonverlek, ha hamis játékon érlek!

Ezeket és hasonlókat mondott Adlernek, valahányszor az egy nagyobb összeget beseper. Mitől a dühös kifakadások veszedelmesebbek kezdtek lenni, Adler megelégedve ezt, felkelt és kijelentette, hogy nem játszik tovább. Ez még jobban felidühösítette Kupricsot. Magából kikelve ordította:

— Nem játszol tovább? Most mondd azt, hogy kicsaltad a pénzemet?

Ezzel nekirontott Adlernek és arcul csapta. Adler vissza akarta ütni, de ekkor gazdája segítségére sietett Seiningger és most mind a ketten ütlegelni kezdték Adlert, akit csak a szomszéd kupék utasai tudtak valahogyan kiszabadítani a dühöngő emberek kezéből. Kuprics és társa ellen a vasut igazgatósága megindította az eljárást és Adler ma bünyenyítő feljelentést tett a törvényszéken.

— Egy kamaraénekesnő adósságai. Grácból táviratozzák, hogy ma folytatták azt az árverést, melyet Materna volt kamaraénekesnő gráci kastélyában található ingóságaira kért néhány hitelező. Rubens Proserpina elrablásának egy másolatát 610 koronáért, egy hollandi festő két tengeri képét 255 koronáért, Holzer müncheni festőállat képét 180 koronáért, Kaufmann egy zsánerképét 290 koronáért és ókinai edényt 234 koronáért vették meg. Mikor egy XVII. századbéli ezüst oltárt kínáltak megvételre, felemelkedett egy uri asszony, Langerné, és beszédet mondott az árverelőkhöz. „Materna asszony”, — így szólott — megkért, hogy legalább ezt a darabot mentsem meg neki. Kérem tehát önöket, ne tegyen senkise ajánlatot, hogy Materna asszony a mily olcsón csak lehetséges, visszakaphassa oltárját. A kérést teljesítették, senki sem tett ajánlatot, és Langerné megvette az oltárt a volt hírességnek.

— Schiller halálának oka. Gogol, a nagy orosz humorista és satirikus, nem volt barátja a németeknek, nem szerette a „nemzy”-ket. Azonban kedvelte mégis, mint Viskovatov tanár írja a Russkaja Starina című folyóiratban, a német írók közül Hofmann és Schiller. Gyakran mondogta, hogy mesterinek tartja Hoffmann, mert az ő hatása alatt írta első műveit. A folyóirat cikkében aztán egy Szmirnov nevű hölgynek följegyzéseiről történik említés, aki ismerte Gogolt s egyszer ezt kérdezte tőle:

— On szidja a németeket? De hiszen Schiller is német?

— Schiller! — felelte Gogol. — Mikor észrevette, hogy német, akkor behalt ebbe a földfedezésbe. Vagy kegyed talán azt hitte, hogy másba halt bele?

— Elszabadult oroszán. Nagy volt az izgalom pár nap előtt Plymouth angol városban, a hol kiszabadult egy oroszán az állatseregéből. A hír pillanat alatt elterjedt az egész városban s az utcák egyszerre elnéptelenedtek, a boltokat becsukák s pár óra hosszat egy élő embert sem lehetett sehol látni. A pánik, a mely támadt, számos sebesülést okozott. A menekülő emberek egymást gázolták, tiporták, míg ki ki eljutott a menedékhelyre. E közben keresték az oroszánt s meg is találták a város

parkjában egy bokor alatt, a hová félelmében elbújt. A bokrot gyorsan körülsáncolták kerítésekkel s élve kézrekerítették a szökevényt.

— Potemkin-vasut, Pétervárról jelentik az alábbi érdekes dolgot: Witte orosz pénzügyminiszter úgy látszik egész komolyan érdekli a szibériai vasut állapota iránt. Elés látásával észrevette, hogy néha túntetőleg hosszú ideig marasztalták olyan helyeken, melyek kevésbé érdekelték, s hogy nappal sokkal lassabban haladtak, mint éjjel. Ezért aztán egy éjjel egy ugynevezett főállomáson hirtelen megállította a vonatot és kiszállott avval a megjegyzéssel, hogy megakar ott hálni. Kitént azonban, hogy a térképen jelzett „főállomás” egyáltalán nem volt, csak papíron volt meg, holott mérnökei biztosították, hogy a felvételi épület készen van. Mindazonáltal a miniszter megvárakoztatta a vonatot és reggel utazott tovább. Ekkor kiderült, hogy az illető vonal egész hossza a legrosszabb anyagból volt összeállítva. Az alépítmény csak ideiglenes volt és hogy a jelentések szerint rég elkészült hidakról szó sincs. A miniszter ekkor a felelős tisztviselőket a következő megjegyzéssel bocsátotta el: „Nem akarok Potemkin — falukat.”

— Elégtétel. Tavalay egy vállalkozó szellemű yankee telepedett meg Észak-Amerika egy félreeső, nyugati városkájában és azzal a céllal, hogy lapot indít meg, házról házra járt előfizetőket gyűjteni. A lakosok azzal biztatták, hogy szívesen pártolják új vállalatát, ha a város hírhedt játékosait jól lerántja lapjában. A szerkesztő készséggel tett eleget új polgártársai kívánságának és lapja első számában éles vezércikket írt a játékosok ellen. Másnap, amidőn a szerkesztő dolgozószobájában javában írogatott, egy vad külsejű ember lépett be hozzá, kezében hatalmas botot szorongatva.

— Hol a szerkesztő? — kérdezte a szerkesztőtől. Elégtételt akarok.

— Az imént ment ki — válaszolt ravaszul a szerkesztő — majd mindjárt behívom. Tessék helyet foglalni.

— A lépcsőn egy másik dühös emberrel találkozott, ki szintén bottal jött a szerkesztőségbe.

— Hol a szerkesztő? — rivalt a lefelé igyekvő szerkesztőre.

— Odafenn ül a szobájában, — volt a válasz.

A dühös ember szitkozódva rohant fel a lépcsőn és az ajtót berugva, vad haraggal esett neki a nyugodtan újságot olvasó másik játékosnak. Erre borzasztó verekedés keletkezett, míg végre az utóbb érkezett az előbbit ledobta a lépcsőről. A yankee a ház elé csoportosult kíváncsiaknak elbeszélte a tréfát és amidőn a jól elpáholjt játékos hanyat-homlok esett le a lépcsőről, kacagva kiáltottak feléje:

— Hogy van, szerkesztő ur?

— Védőruha villamos áramok ellen. Artemieff kiev: professzor új öltönyt talált ki a nagyfeszültségű villamos áramok ellen. A találmány alapelve ama általános ismert tényen alapszik, hogy a villamos áram mindig a jó vezetőn halad, a rosszat pedig kikerüli. Ebből az elvből kifolyólag Artemieff egy bronzöltönyt szerkesztett magának, a mely nemcsak az egész testét, de a fejét, kezeit, lábait is befedte és megkezdte a kísérleteit. A helyett tehát, hogy a régi tapasztalat szerint gummikeztyűt és gummicipőt öltött volna, vagyis elszigetelte volna magát, jó vezetőbe burkolta magát. Mert úgy gondolkozott, hogy rézruhába öltözve, a villamos áram a testét, mint rossz villamvezetőt el fogja kerülni. Kísérletei fényesen sikerültek. Berlinben egy bizottság előtt 150,000 voltnyi árammal érintkezett a nélkül, hogy baja történt volna. Megjegyezte azonban a vállalkozó professzor, hogy a 450 ampéres áramnál kezeiben egy kis meleget érzett, ezt azonban ruházata hiányosságának tudta be. Meg kell jegyezni, hogy egytized ampérinyi áram már elégséges arra, hogy egy embert megöljön.

— Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában a városi közgyűlésre vonatkozólag az foglaltatik, hogy az a jövő hét szerdáján tartatik meg. A közgyűlés azonban ezuttal kivételképpen nem szerdán, hanem kedden, e hó 28-án lesz, a mit ezennel helyreigazítunk.

— Csak jó cipőt vesz és csak jó cipőt árul. Porter Vilmos Nagy Áruháza a Szabadság-

téren. Rendkívül olcsó, meglepő árak. Oriási vász-
laszték a legolcsóbb cipőktől a legfinomabbig.
Az összes téli árak megérkeztek. Árjegyzékek
ingyen és bérmentve.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fog-
szépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk,
hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősé-
ggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat,
valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő
megbízásokat.

Megszűnik a hadbírótság.

(Katonák polgári bírák előtt.)

Arad, október 22.

Nem nálunk. Ne öröljenek nagyon azok, a
kik a militárizmus elavult rendszerét modernné
szeretnék tenni. Nálunk marad minden a régi,
mert mi még a középkorban élünk.

Hanem megszűnik a hadbírótság Francia-
országban. Ott ugyanis *Andrée* hadügyminisz-
ter maga akarja megszüntetni, legalább főben-
járó, vagy egyéb bűnügyekben a hadbírótságot
béke idejében. Azt akarja, hogy csak a fegyvel-
mi vétségekben ítélkezzen a katonai bíróság;
minden más esetben pedig *polgári bíróság mond-
jon ítéletet a katonák vétsége fölött is.*

Ez olyan dolog, a mellyel Franciaország
egy hatalmas lépéssel elibe kerül valamennyi
modern államnak is. Belátta, hogy a status in
statu (az állam az államban) nem vezethet jóra
s hogy a törvénynek egyenlőnek kell lennie
minden ember felett, akár katonáról, akár pol-
gárról van szó.

De talán nem is ez az érdekesebb része a
dolognak. Már a mennyire a mi viszonyainkat
jellemezi.

Az érdekesebb része a dolognak az, hogy
Franciaországban a legutóbbi négy esztendő
alatt a hadbíráskodást háromszor vetették alá
revízióknak. A francia modern és igazságot ke-
reső szellem ezzel az eredménnyel sem elége-
dett meg, hanem tovább megy és egészen ta-
bula rászát csinál mindazzal, ami maradiság és
sötétség maradt meg a militarizmusban.

Nálunk az összes tényezők (a kormány ki-
vételével) évtizedek óta a lehangosabban ki-
válnak valami revíziófelől a katonai igazság-
szolgáltatás terén. Kívánja a nép, a melynek
fiai ott szolgálnak a katonaságnál és ki van-
nak téve a középkori önkénynek; a titkos ítél-
kezésnek, a mely még most is olyan, mint a
középkori „Véhm-Gericht“ eljárása. Nálunk a
katonaságnál még mindig a hadbíró a vádló és
védő és bíró egyszemélyben. Nálunk még min-
dig elzárják a nyilvánosságot a katonai ítélke-
zések elől. Semmiféle ellenőrzést nem enged
meg a katonaság. Hiába kiabálja a közvéle-
mény és pedig, mint mondtuk, már évtizedek
óta, hogy erre az ellenőrzésre nem éppen az
ellenőrzés miatt volna szükség, hanem a meg-
nyugtató végett. Hadd lássa a publikum, hogy
nemcsak erőszak és dölyf, hanem igazság is
urakodik a katonai bíráskodás terén. Hadd lás-
sa minden ember, hogy nem az önkény, ha-
nem a jog és igazság a vezérfonala a katonai
törvénykezésnek és mindenki megnyugvást
szerezhessen a katonai eljárásban, ha megnyug-
vást keres.

De mindezt követeli az idők szelleme is,
Északon, délen, keleten és nyugaton minden-
hová behatolt már az idők szelleme. A felvilá-
gosodás napja kisütött már nálunk is. A társa-
dalom teste és lelke megindult már a haladás
felé. Régi korbaid intézmények enyésznek el
és ujak támadnak helyökben. Lassacskán át-
alakulunk mi is társadalmi téren és jogviszo-
nyaink is a modern idők követelményeihez
illeszkednek.

Csak a katonaság nem akar tudni és hal-
lani erről a haladásról. Kárhózas és végzetes
konzervativizmus üli meg katonai intézmé-
nyeinket, amely nem enged meg semmit, ami
modern követelés; nem bocsát be oda semmit,
ami a népek óhajához tartozik. Pedig már min-
den államban belátták, hogy a hadseregek a
népek kedvéért vannak és nem a népek a had-
seregek kedvéért.

Nálunk még a kínai fal veszi körül a had-
sereget és a hadsereg minden intézményét.
Hiába döngeti ezeket a falakat már annyi idő
óta az idők szelleme; hiába a kor követelmé-
nye, hiába a nép vérének kiáltozása. A nép
vére kiáltozhatik, amennyit akar. A konzerva-
tív szellem győz. Nincs segítség sehol.

De talán . . . talán . . . A francia hadse-
reg, úgy lehet, mégis észre téríti a mi hadve-
zetőségünket és valamit, egy töredéket megva-
lósít abból, amit már régen, egészen meg kel-
lett volna valósítani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A Györfy-Szterényi ügy.** *Baumann* Mór
kir. albiró ma átiratot küldött a főügyészhez,
hogy az kérje ki *Györfy* Gyulát a képviselő-
háztól. Es megkérte a budapesti kir. ügyész-
sége, indítson vizsgálatot az iránt, vajjon tett-e
Györfy kísérletet a megvesztegetésre?

§ **Párbaj egy opera miatt.** Ez évi ápril ha-
vában az Operaházban a Lohengrin c. opera
előadása közben *Aprily* János kófaragó mester
és *Cristofoli* Olvino vállalkozó vitába elegyed-
tek a Lohengrin opera zenéje fölött. A vitát
Aprily szakította félbe, még pedig akként,
hogy egyszerűen ott hagyta *Cristofolit*. Ezt
nagyon bántotta *Aprily*nek vele szemben tanu-
sított sértő eljárása s másnap egy levelet írt
*Aprily*nek s felhívta ennek figyelmét a *Művelt*
Társalgó című könyvre. *Aprily* elértette a cél-
zást s provokálta *Cristofolit*. A felek segé-
dei kardpárbajban állapodtak meg, melyet a
felek ez évi április 24-én vívtak meg. A pár-
baj *Cristofoli* Olvino megsebesülésével végző-
dött. A párbajozó feleket ma a büntető tör-
vénszék párviadal vétségéért vonta felelős-
ségre s *Aprilyt* 8 napi, *Cristofolit* pedig 3 napi
államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Szentpétery Sári ügye a kurián.** A férj-
gyilkossággal vádolt *Szentpétery* Sára, a kit an-
nak idején a kuria életfogytig tartó fegyházra;
majd a perújítás után a szolnoki törvénszék
10 esztendői fegyházra ítélte, a védő semmisségi
panasza folytán ujjolag a kir. kuria elé került.
A kuria I. büntető tanácsa ma az annak ide-
jén nagy szenzációt keltett bűnügyet főtárgya-
lásra tüzte ki. Az érdekes ügy előadója *Ne-
deczky* Odön bíróségi.

§ **Az elhocsátott munkás boszuja.** *Bodnár*
József munkás, miután a *Piatnik*-féle gyárból
elhocsátották, egy feljelentést tett a budapesti
pénzügyigazgatóságnál, melyben előadta, hogy
a *Piatnik*-gyár az államnyomda által készített
zárójegyeket meghamisítva, károsítja az álla-
mot. A feljelentés folytán megindított vizsgálat
alaptalanoknak találta *Bodnár* vádjait. Erre a
Piatnik-gyár tulajdonosai ügyvédjük *Klein* Rezső
dr. útján feljelentést tettek *Bodnár* József
ellen hatóság előtti rágalmazás vétségéért.
Bodnár a büntető járásbírósnál megtartott
tárgyaláson azzal védekezett, hogy jóhiszemű-
leg tette meg feljelentését. A zárójegyek egy-
nemelyikén ugyanis sajtóhibát fedezett fel s
ez azt a gyanút ébresztette fel benne, hogy
ezeket a zárójegyeket nem az államnyomda,
hanem maga a gyár készíti. A bíró az első
tárgyaláson nem hozott ítéletet, mert szüksé-
gesnek tartotta a feljelentésnek és a vizsgá-
lati vádaknak beszerzését. Ez megtörténvén, a
mai folytatolagos tárgyaláson a bíró ezeket ol-
vastatta fel. Nagy Emil dr. ügyész megbízott
vadász és *Tóth* Kálmán dr. védőbeszéde után a
bíró *Bodnár* Józsefet hatóság előtti rágalma-
zás vétségéért 25 korona pénzbüntetésre ítélte.
Az ítélet jogerős.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Folytatolagos sorrendje az Arad sz. kir. város
törvényhatósági bizottságának, 1902. évi október
hó 28 án, d. u. 4 órakor tartandó rendes haví
közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydara-
boknak.

A tanács javaslatba hozza:

22. hogy a nagyméltóságú m. kir. belügy-
miniszteriumnak az Arad és Uj Arad közt lé-
tesítendő vashíd ügyében tett ajánlata érdem-
leges tárgyalás alá vétessék s egyben a nagy-
méltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz ezen
ügyben felterjesztés intéztesse. 23. hogy *Farkas*
József, *Mandl* *Dávid*, *Stojanov* *József*, *Len-
gyel* *Manó*, az aradi gör. kel. román hitközség,
Wagner *Agoston*, *Kamler* *János*, *Botta* *Deme-
ter*, *Kuk* *János* által emelt új épületekre a köz-
ségi adómentesség megadassék.

NAPIREND.

Október 23. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kap. Já-
nos. — Protestáns naptár: Kapisztrát. — Izraelita naptár:
Schem. az. — Görög-keleti naptár (október 10.): Eulamp.
— A nap két 6 óra 16 perckor, nyugszik 4 óra 40 per-
kor. — A hold két 10 óra 29 perckor, nyugszik 0 óra 28
perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és
pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepná-
pokon zárva. Helyiség: Erekiye-muzeum helyisége mellett
ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra
küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-
rás várható: Borus, sok helyütt csapadék, később hűvös.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelelenségek.** A bécsi Creditoren-
Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelen-
tést: *Capek* *Anna*, *Lieben*. — *Heumayer* *Miksa*,
Marburg. — *Hacker* *Henrik*, *Gölsen*. — *Miklós* *Elek*
és társa keresk. cég, *Budapest*.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, október 22.

Déltözsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv jó. Nyu-
godt irányzat mellett 56,000 métermázsza került forgalom-
ba, változatlan arakon. Egyéb gabonaneműek változatla-
nok. Időjárás borus.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	7.46—7.47
Buza 1903. áprillisa	7.39—7.40
Rozs októberre	6.45—6.46
Rozs 1903. áprillisa	6.47—6.48
Zab októberre	6.28—6.29
Zab 1903. áprillisa	6.28—6.30
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.80
Repce augusztusra	11.60—11.70

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	7.35—7.36
Buza 1903. áprillisa	7.34—7.35
Rozs októberre	6.45—6.46
Rozs 1903. áprillisa	6.46—6.47
Zab októberre	6.28—6.29
Zab 1903. áprillisa	6.23—6.24
Tengeri 1903. májusra	5.77—5.78
Repce augusztusra	—

Zárulat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	669.75
Magyar hitelrészvény	703.50
Leszámitolbank részvény	448.50
Rima-Murányi vasúti részvény	468.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	702.—
Közuti vasút	607.—
Városi villamos vasút részvény	320.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 22. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felüli sulyban 112—4 fillérig, öreg közép páron-
ként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal
nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 120—2
fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm suly-
ban 118—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilo-
grammig terjedő sulyban 118—9 fillérig.

Szerbia: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli
sulyban 115—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilo-
gramm sulyban 113—5 fillérig, könnyű páronként 240 ki-
logrammig terjedő sulyban 112—4 fillérig.

Sertésleltár. Október 19. napján volt készlet 47,434
darab, október 20. napján főlhajtott 634 darab, októ-
ber 20. napján elszállított 763 darab, október 21. nap-
ján maradt készlet 47,305 darab. — Uzlet: Lanya.

Szeszület.

— Október 22. —

Mai jegyzéink: Készár nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 155 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szártított moslék 12:80—13— korona mmázsánsként

Gyula gyere haza!!!

minden meg van bocsájtva. mert könyv, papír, zenemű, író és rajz szer szükségletet Révész Nándor Szabadság-téri könyvkereskedésében szerezted be. 1840

1783

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.09
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Béret 23. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1902. évi október hó 23-án:

Kurucz Feja Dávid.

Dráma 4 felvonásban. Írta: Dr. Pényes Samu.

SZEMÉLYEK:

Feja Dávid	Csiky László.	Karaffa	Mariházi M.
Fejáné, anyja	Csigaházi E.	Bolond	Polgár S.
Judit, neje	Gőz Aranka.	Mirobolán	Németh J.
Böske, húga	Szabó Irma.	Szenti-ányi	Sarkadi A.
Gábor, lantos	Ternyei L.	Lányi Samu	Szabó József.
Ráskayné	Gazdi A.	Citő Péter	Tukorai L.
Karove Jakab	Gózon Béla.	Tiszteletes	Juhász S.
Peineházy	Győ e Alajos.	Páterguardián	Füredi J.
Esze Tamás	Békés Gy.	Strázsa	Bokor A.

Kezdete este 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Probst Károly és Társai

CÉG

jelenti, hogy rondkívül érdekes ujdonságok érkeznek az őszi Meetingre.

Figyelmet érdemelnek a Párisi Blouse selymek, melyek az idén kiválóan remek tippekben vannak képviselve, különösen a nagy Cárrok, Chinék, széles duchesse sávok megkapóan szépek és gyönyörű arnyalataik jelzik a Saison „La Fleur“ ujdonságát.

Számottevő választék van valódi angol szövetekben. Az angol kelme idén a Favorit. Minden Costüm ily kelmeből készül, amennyiben célszerű viselet és az egyszerű jelleggel bír. Ezen kelmek leginkább 140 cm. szélességűek és be vannak avatva (decalirt.)

Fess szabásu kész felöltők, Paletok double és téli gallérok, kocsí köpenyek, városi bundák készen vannak raktárunkon, ugyszintén mérték után készítjük a legmodernebb Confectio darabokat. Minden egyes darab bécsi osztályunkban készül, a helyes szabásért a Cég vállal felelősséget.

Verseny boakban szintén érkeztek igen kecses dolgok, leginkább gasebből divatosak ezek. Könnyű lengék, egyszersmint Toilette ököl szolgál.

Midőn a nagyközönség kegyes támogatására számítunk, a szokott előzékenységgel varjuk a divatkedvelő hölgyeknek szives látogatását.

Még felhívjuk a figyelmet kirakatunkra, hol egyes apert selyem és ruha kelme megismerhető.

Mély tisztelettel:

Probst Károly és Társai cég

nőidivat-különlegességek és kelengye-
áruház Aradon. 1839

Értesítés.

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, hogy **Bisztriczky József** ur ménesi szőlőbirtokos

valódi hegyi

mustját

literenkénti kimérésre

80 fillérért

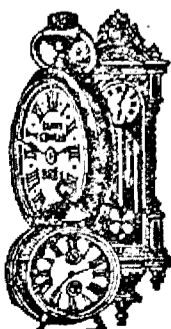
árusítom.

Kiváló tisztelettel:

NAGY LAJOS,

szállodás.

1837

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás
mellett privát vevőknek

Konrad János

óragyára,
aranyárak kiviteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra " 5.80.
Valódi ezüst láncz frt 1.20.
Nickel ébresztő óra " 1.95.

Czegem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállításai érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomom. 1902

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aradmegyei tanító urak

figyelmébe és pártfogásába ajánlja

Ingusz I. és fia

aradi könyvkiadó cég országosan bevezetett és elősmert
jó népiskolai tankönyveit:

Csik János Abc bolti ára 50 fill.

Csik János II. olvasó ára 60 fill.

Csik János III. olvasó ára 80 fill.

Aradmegye képes földrajzával

Csik János IV. olvasó (sajtó alatt)

Csik János fali olvasó táblák.

Záray Odön földrajz XIII. kiadás ára 60. fill.

Csik János Aradm. földrajza ára 50 fill.

Aradmegye térképábrázolása (térképrajzoltatáshoz) ára 6 fill.

(50 fillér beküldése ellenében mutatványt fentiek bármelyikéből bérmentve küldünk.)

Kun Fülöp — Csatt

Gazd. ismétlő iskolai olvasó ára 1 kor.

(Az országban 450 helyen használják, eddig 25000 pld. fogyott el. Mutatvány 60 fill. bérmentve.)

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CEKELY RIZIKÓ MELLETT

A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ALTAL AMIKÉ

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY

MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.

KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT

A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

EGY MILLIÓ KORONA

600.000 KORONA

400.000 " "

200.000 " "

100.000 " "

90.000 - 30.000 - 70.000 - STB. STB.

a Ksorsjáték I. osztályu huzása már NOVEMBER
20. és 21-én történik, s ehhez ismert szerencseszá-
mat ajánlja míg a készlet tart. *

1/8 EREDETI SORSJEGY 42 I. OSZTÁLYRA 1.50

1/2 " " " " 3.-

1 " " " " 6.-

2 " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST.

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!

MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT

MELLÉKELÜNK, MIÁLTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÖR VAN, HOGY

BEFIZETÉSEIKET, PORTOMENTÉSEN TELJESÍTHETIK *

A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket

bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából

ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni -

1907

Teheránból érkezett

valódi persa szőnyegeket

ebédlő, salon és hálószobák részé-
re árúsítok

a vámhivatalnál, József főher-
ceg-ut 3-ik szám.

Megtéríthetők reggel 8-tól délután 2 óráig.

1838

Schwarcz Zsigmond.

Értesítés.

Folyó 1902. évi november hó 12-én d. e. 10 órakor az aradi csapatkórháznál az ezen kórház 1903. évi január hó 1-től ugyanezen december hó végeig, esetleg 1905. évi december hó végeig is való vendéglősszerű étkezésének biztosítása iránt nyilvános ajánlati tárgyalás csupán írásbeli ajánlatok elfogadása mellett fog megtartatni.

A feltétel füzet az aradi csapatkórháznál, a teljertartalmu hirdetmény pedig az alulirott hadbiztosság területén lévő valamennyi katonai kórházaknál, gyengélkedő házaknál, térparancsnokságoknál, katonai állomásparancsnokságoknál, továbbá a kereskedelmi és iparkamaráknál, a vármegyei alispáni hivataloknál és a szabad királyi városok tanácsainál betekinthező.

Ezenkívül a teljhatalmu hirdetmény a Budapesti Közlöny beiktató részében is, mintegy az 1902. évi október hó 15-ke körüli időben közhirré fog tétetni.

Az ajánlati minták valamennyi katona kórházaknál és gyengélkedő házaknál betekinthezők.

1809

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Zálogcéduákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Villanyos házi csengő
bevezetést,

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutá-
nyosan készít 1788

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-
rogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utcza 2.

Koszoruk

mindszentek és halottak napjára.

Nagy választék

fém-bádog és művirág koszorukban
jutányos árban.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz“.

1871

ARAD, Templom-utcza sarkán.

MEGHIVÁS.

a Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntöde részvénytársaság Aradon

X. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE,

mely Aradon, a gyári irodaépület igazgatósági termében

1902. évi november hó 9-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése az elmúlt üzleti évről és a soproni gyár eladása folytáni végelszámolásról. (alapsz 21. §.)
2. A zárszámadások és mérleg előterjesztése, felülvizsgálása, a mérleg megállapítása és az üzleti eredmény feletti határozathozatal. (alapsz. 21. §)
3. A felügyelő-bizottság évi jelentése és ezzel kapcsolatban az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozathozatal. (alapsz. 21. §.)
4. A felügyelő-bizottság jutalomdíjának megállapítása. (alapsz. 31. §.)
5. A felügyelő bizottság 3 rendes és 1 póttagjának választása. (alapsz. 29. §.)
6. Az igazgatóság javaslata az alaptőkének 2,555.750.— koronára, és ennek folytán a részvények névértékének 50 korona lebélyegzése által 250 koronára leszállítása tárgyában.
7. Az alaptőke leszállítása folytán az alapszabályok 6. §-ának megváltoztatása iránti határozathozatal.
8. Az igazgatóság tagjainak újbóli választása. (alapsz. 23. §.)
9. Esetleges indítványok az alapszabályok 21. §-a értelmében.

Jegyzet. Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvények legalább nyolcz nappal a közgyűlés előtt a következő letéti helyeken letéteményezendők:

Aradon: Az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnál“ vagy

Budapesten: A „Magyar agrár és járadék bank részvénytársaságnál“ vagy

Bécsben: Schoeller és társa bankháznál.

1826

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy fiatalabb korban

levő intelligens özvegy urinó óhaj-tana egy magános urnál vagy plébániában házvezetőni állást elfogadni. — Czim a kiadóhivatalban „Elza” jelige alatt. 1793

Ügyes női ruhavaró,

ki női toiletteket a legutolsó divat szerint izlésesen készít előkelő házakhoz előnyös feltételek mellett ajánlja magát. Szives megkereséseket a lap kiadóhivatala továbbít. 1829

Városi sörház átvétele.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy november elsején a

„Városi sörházat”

átvettem 1838

s azt szakszerűen fogom kezelni. A menyházi fürdő és étterem tizenegy évi kezelése alatt folyvást oda törekedtem, hogy a közönség nagybecsü elismerését és teljes meglegedését kiérdemeljem. Fő-törekvésem ez a jövőben is. Miért is a t. közönség pártfogásáért esedezem.

A városi sörcsarnokban naponként minden időben kitűnő magyar izletes étkek, italok jutányos árban és lelkiismeretes kiszolgálás mellett lesznek kaphatók.

Társas vacsorák készítését és kiszolgálását 1-hetű legjutányosabb árak mellett elvállalom.

A t. közönség szives jóindulatu támogatását tisztelettel kéri

Weisz Ignácz,

a „Városi sörház” új bérloje.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz 1. oszt., 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

1. osztályu

bükk hasáb tűzifa,

továbbá mindenféle tölgy vágott és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Herskovitz Jg. és fiai

1804

czégnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Mezőhegyesi ménesbirtoktól

vásárolt

prima vető-buza

mezőhegyesi állomásra szállítva jutányos árban kapható

Éliás Adolf és Fia

czégnél,

1830

Pécskán.

Uraságoktól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1828

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Gurahonczai portlandcement

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normálakat 60-70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 1649

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a tautzi országút melletti raktárból. 407

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használata által, mely egy pár nap alatt elmulaszt Szeplő, májfolt, bí-biros, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsaszín és orém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesszer) és minden arcztisztatlanságot. Masszázshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battányán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebecsen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apaczán: Bonomi Antal, Cs.-Patotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Jf. Pécker István, Földenkön: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-ágotán: Pejes Lajos, Kurticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúráján: Szabady Viktor, M.-Radánán: U. Kossuth Pál, Nagy-Balmazgyon: Banzéros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Pözevitz Gusztáv, Pityaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsiban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauzon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgo Géza urak gyógyszerárakban.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. Nem keserű! Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására.

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden mászert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack
Anizette
Benedictine

Cacao blanc
Chartreuse
Curacao

Cseresznye
Marasquino
Kávé

Császárkörte
Vanillia
Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárában

Aradon, Szabadság-tér. 653